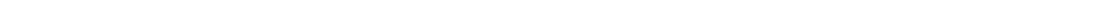

INGURUMEN-ADIERAZPENA LURRALDE ARLOA 2023

Urretxuko Udala

**Iparragirre, 20
20700 Urretxu (Gipuzkoa)**

AURKIBIDEA

1. URRETXUKO UDALAREN AURKEZPENA	1
1.1. UDALAREN DESKRIBAPENA	1
1.2. URRETXUKO UDALAREN INSTALAZIOEN KOKAPENA.....	3
1.3. ORGANIGRAMA.....	4
2. KUDEAKETA-SISTEMAREN AURKEZPENA	5
2.1. URRETXUKO UDALAREN INGURUMEN-POLITIKA	5
2.2. INGURUMEN-KUDEAKETAKO SISTEMAREN DESKRIBAPENA.....	6
2.3 IRISMENA.....	7
3. ERAKUNDEAREN ETA PLANGINTZAREN TESTUINGURUA	10
3.1. ERAKUNDEAREN TESTUINGURUA.....	10
3.1.1. Erakundea eta haren testuingurua ulertzea	10
3.1.2. Interesdunen ulermena eta haien beharrak edo itxaropenak.....	10
3.2. PLANGINTZA.....	10
3.2.1. Ingurumen-alderdiak.....	10
3.2.2. Lege-betekizunak eta beste betekizun batzuk	21
3.2.3. Ekintzen plangintza	22
4. LANGILEEK PARTE HARTZEKO PROGRAMA	22
5. INGURUMENA KUDEATZEKO PROGRAMA	22
5.1. INGURUMENA HOBETZEKO PLANA (2023. URTEA).....	22
5.2. INGURUMENA HOBETZEKO PLANAREN JARRAIPENA (2022. URTEA).....	24
5.3. INGURUMENA HOBETZEKO PLANA (2023. URTEA).....	28
5.4. ERREFERENTZIAZKO DOKUMENTU SEKTORIALAK	29
6. ERAKUNDEAREN INGURUMEN-PORTAERAREN BILAKAERA	30
6.1. ENERGIA-ERAGINKORTASUNARI BURUZKO DATUAK	30
6.1.1 Energia elektrikoaren eta gas naturalaren kontsumoa.....	30
6.1.2. Erregaien kontsumoa	31
6.1.3. Energia-kontsumoa guztira.....	31
6.1.4. Energia berriztagarriaren kontsumoa guztira	32
6.1.5. Energia berriztagarria sortzea	32
6.2. MATEIALEN KONTSUMOAREN ERAGINKORTASUNARI BURUZKO DATUAK	33
6.2.1. Paper-kontsumoa (A4 +A3).....	33
6.2.2. Tonerren kontsumoa.....	34
6.2.3. Erabilitako materialen urteko masa-kontsumoa	34
6.3. UR-KONTSUMOARI DAGOZKION DATUAK.....	35
6.4. HONDAKINEI BURUZKO DATUAK	36
6.4.1. Arriskutsuak ez diren hondakinak sortzea	36
6.4.2. Paper eta kartoiien hondakinak.....	36
6.4.3. Ontzien hondakinak	37
6.4.4. Errefusa (zaborra).....	38
6.4.5. Hondakin organikoak.....	38
6.4.6. Hondakin arriskutsuak.....	39
6.4.7. Urtean guztira sortutako hondakinak.	39
6.5. BIOANIZTASUNA. LURZORUAREN OKUPAZIOA	40
6.5.1. Udaletxeak hartzen duen lurzoruaren erabilera osoa.....	40

6.5.2 Udaletxearen azalera zigilatua	40
6.5.3 Naturara bideratutako azalera udaletxean.....	40
6.5.4 Naturara bideratutako kanpo-azalera	40
(m ² /biztanle)	40
6.6. EMISIOEI BURUZKO DATUAK	41
6.6.1. NO _x emisioak.....	43
6.6.2. SO ₂ emisioak	44
6.6.3. PM10 emisioak.....	44
6.6.4. Emisioak guztira (NO _x + SO ₂ + PM10).....	45
6.6.5. Berotegi Efectuko Gasen emisioak (CO ₂).....	46
6.7. HERRITARREN ENERGIA-KONTSUMOARI BURUZKO DATUAK	47
6.8. HERRITARREN UR-KONTSUMOARI BURUZKO DATUAK.....	48
6.9. HERRITARREK GUZTIRA SORTUTAKO HONDAKINEI BURUZKO DATUAK.....	48
6.10. UDALERRIKO BEG EMISIOEN SORRERARI BURUZKO DATUAK	49
7. INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK, INGURUMEN-JOKABIDEAREN	
ADIERAZLEAK ETA BIKAINTRASUN-PARAMETRO KONPARATIBOAK.....	49
7.1 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK BULEGO JASANGARRIETARAKO	
49	
7.1.1 Energia-kontsumoa kudeatzea eta minimizatzea	49
7.1.2 Ur-kontsumoa kudeatzea eta minimizatzea.....	50
7.1.3 Hondakinen sorrera kudeatzea eta minimizatzea.....	51
7.1.4 Bulegoko paperaren eta material suntsikorraren erabilera minimizatzea	53
7.1.5 Etxeko eta laneko joan-etorrien eta bidaiari profesionalen ingurumen-inpaktua dhal	
beste murriztea	54
7.2 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK, ENERGIA JASANGARRIAREKIN	
ETA KLIMA-ALDAKETAREKIN LOTUTA	55
7.2.1 IKJO estrategikoak	55
7.2.2 IKJO zuzeneko eragiketei lotuta.....	57
7.2.3 IKJO udalerrien erregulazio eta plangintzako funtzioei dagokienez eta udalerriek	
lurraldean duten eraginarekin lotuta	59
7.2.4 Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak mugikortasunarekin lotuta	60
7.2.5 Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak lurraren erabilerarekin lotuta	61
7.2.6 Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak hiriko berdeguneekin lotuta	61
7.3 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK, INGURUKO AIREAREN	
KALITATEAREKIN LOTUTA	62
7.4 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK KUTSADURA AKUSTIKOAREKIN	
LOTUTA.....	63
7.5 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK HONDAKINEN KUDEAKETAN.....	64
7.6 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK URAREN HORNIDURAN	65
7.7 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK HONDAKIN-URETAN.....	65
7.8 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK KONTRATAZIO PUBLIKO	
EKOLOGIKORAKO	66
7.9 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK INGURUMEN-HEZKUNTZAN ETA	
INFORMAZIOAREN HEDAPENEAN.....	67
8. KEXAK ETA SALAKETAK	68
9. INGURUMEN-LEGEDIA BETETZEARI BURUZKO LABURPENA	68
BORONDATEZKO HITZARMENAK.....	75
10. INGURUMEN-EGIAZTATZAILA AKREDITATUAK INGURUMEN-ADIERAZPENA	
BALIOZKOTZEA	71

1. URRETXUKO UDALAREN AURKEZPENA

1.1. UDALAREN DESKRIBAPENA

Urretxuko Udala tokiko erakunde bat da; Urretxuko herritarrei ematen die zerbitzua, eta 750 hektarea baino gehiagoko lurralde-eremua kudeatzen du. Urretxuko Udal Erroldaren 2022ko urtarrilaren 1eko urteko berrikuspenaren arabera (EUSTAT), 6799 biztanle ditu Urretxuk. EJSNko zenbakia 84.11 da (Herri-administrazioaren jarduera orokorrak).

Urretxuko Udalak Tokiko Agenda 21 ezartzeko eta garatzeko prozesua hasi zuen 2001eko abenduan. Hala, udalerriko ingurumena eta baliabide naturalak babesteko konpromiso sendoa eta aktiboa hartu zuen, udal-kudeaketa eta urretxuarren bizi-kalitatea hobetzeko asmoz. Izan ere, udalaren osoko bilkurak, 2001eko abenduaren 26an egindako ezohiko bilkuran, Aalborgeko Gutunari atxikitzea erabaki zuen, Tokiko Agenda 21 ezartzeko lehen urrats moduan.

2021az geroztik, hiru ekintza-plan idatzi dira, eta 2022an amaitu zen Urretxuko 3. Ekintza Plana, 2015-2022 urteei zegokiena. 2023. urtean, beste ekintza-plan bat idatziko da, 2030 Agendaren garapen jasangarriko helburuekin bat egingo duena.

Bestalde, azpimarratu behar da 2003an Urretxuko Udala Udalsarean sartu zela, Udalerri Jasangarrien Euskal Sarean. Erakunde horretan 19 urte egin ondoren, 2022an berri egin da erakunde horrekiko atxikipena, 2026ra arte. Udalsareko kide den aldetik, udalak konpromisoa hartzen du 2030 Agenda gauzatzeko, bai eta berori abiarazteko zereginean eta sarean aktiboki parte hartzeko ere. Alde horretatik, 11. programako adierazleak kalkulatzeko lanean ari gara gaur egun.

Ingurumena hobetzeko lan-ildo horren barruan, besteak beste, Urretxuko Klima Aldaketaren aurkako Plana idatzi da (2017an onartu zen), eta Ekoscan Plus Kudeaketa Sistema ezarri da. Legegintzaldiko Planaren 3. ardatzaren barruan sartzen da honako ekintza hau: "13.3 Ekoscan Plus ziurtagiria mantentzea". Ekoscan metodologiatik 1221/2009 (EE) Erregelamenduak eskatutakora trantsizioa egitea proposatu du Eusko Jaurlaritzak. Erregelamendu hori erakundeek EMAS Batasunaren Ingurumen Kudeaketako eta Ikuskaritzako Sistemaren borondatez parte hartzeari buruzkoa da, eta 2017/1505 (EB) Erregelamenduak eta 2018/2026 (EB) Erregelamenduak aldatu zuten. Horregatik, Urretxuko Udalak ahalegina egin du Ekoscan kudeaketa-sistematik Batasunaren Ingurumen Kudeaketako eta Ikuskaritzako Sistemarako (EMAS) trantsizio hori egiteko.

EMAS sistemarako trantsizio horren barruan, Urretxuko Udalak Garapen Jasangarriko 17 Helburuei (GJH) egiten dien ekarpena aztertu da. Zehazki, udalaren Lurralde Arloko kudeaketa-eremuak honako helburu hauek lortzen laguntzen du:

	<p>Helburua: gosea amaitzea, elikagai-segurtasuna eta elikadura hobea lortzea, eta nekazaritza jasangarria bultzatzea</p> <p>Nola: nekazariei, abeltzainei eta tokiko merkatuei lagunduz, elikadurari buruzko erabaki jasangarriak hartuz, guztiontzako elikadura ona bultzatuz eta elikagaiak alferrik galtzearen aurka borrokatuz.</p>
	<p>Helburua: guztiontzat eta adin guztietan bizimodu osasungarria bermatzea eta ongizatea sustatzea.</p> <p>Nola: mugikortasun jasangarria, hau da, ekitatiboa, efizientea, berdea eta segurua sustatuz, eta airearen kalitate eta akustika seguruaren alde lan eginez, herritarren osasuna eta ongizatea babesteko.</p>
	<p>Helburua: uraren eskuragarritasuna eta kudeaketa jasangarria nahiz guztiontzako saneamendua bermatzea.</p> <p>Nola: edateko ura banatzeko eta hornitzeko sareen eraginkortasuna hobetuz eta saneamendu-sarea osatuz, hondakin-ur guztiek arazketa egokia jaso dezaten naturara isuri aurretik.</p>
	<p>Helburua: energia eskuragarria, fidagarria, jasangarria eta modernoa bermatzea guztiontzat.</p> <p>Nola: udalerriko energia-iturri guztien artean energia berriztagarrien proportzioa handituz. Udalerriko kolektibo guztiei energia eskuratzeko aukera ziurtatuz eta energiaren erabilera eraginkorraren alde lan eginez.</p>
	<p>Helburua: azpiegitura erresilienteak eraikitzea, industrializazio inklusibo eta jasangarria bultzatzea eta berrikuntza sustatzea.</p> <p>Nola: enpresa-proiektuen eta -ekimenen kudeaketa jasangarria bermatuko duten arauak eta erregelamenduak ezarriz.</p>
	<p>Helburua: hiriak eta giza kokaguneak inklusiboak, seguruak, erresilienteak eta jasangarriak izatea lortzea.</p> <p>Nola: hiri-garapen integratzailea eta jasangarria planifikatuz, biztanleei berdegune eta espazio publiko seguruak, inklusiboak eta irisgarriak emanez eta artifizializatutako lurzorua ahal den neurrian murriztuz.</p>
	<p>Helburua: kontsumo eta ekoizpen modalitate jasangarriak bermatzea.</p> <p>Nola: produktuek eta zerbitzuek beren bizi-zikloan dituzten ingurumen- eta gizarte-ondorioak hobeto ulertuz. Hondakinak murriztuz; eta kontsumitzerakoan gogoeta sustatuz, ahal den guztietan aukera jasangarri baten alde eginez.</p>
	<p>Helburua: neurri urgentek hartzea klima-aldaketaren eta haren ondorioen aurka egiteko.</p> <p>Nola: udalerriak klimarekin lotutako arriskuen aurrean duen erresilientzia eta egokitze gaitasuna indartuz, udal-estrategietan klima-aldaketari buruzko neurriak txertatuz eta herritarrak klima-aldaketara egokitzearen inguruan sentsibilizatuz.</p>
	<p>Helburua: basoak modu jasangarrian kudeatzea, basamortutzearen aurka borrokatzea, lurren degradazioa gelditzea eta lehengoratztea, eta bioaniztasunaren galera gelditzea.</p> <p>Nola: ingurune naturala ondo kudeatuz, ekosistema osasungarriak izaten laguntzeko eta, aldi berean, pertsonen osasunean eragiteko. Funtsezkoa da tokiko komunitateen parte-hartzea bermatzea eremu horien garapenean eta kudeaketan.</p>
	<p>Helburua: bizikidetzarekin eta herritarren segurtasunarekin, kultura-aniztasunarekin eta bakearekin lotutako alderdiak jorratzea. Horiez gain, honako hauek ere jorratuko dira: kontuak ematea, erakundeen gardentasuna eta informazioa eskuratztea, sailen arteko koordinazioa eta</p>

jasangarritasunarekin lotutako beste erakunde edo ekimen batzuekin koordinatzea, bereziki, Eskolako Agenda 21ekin. Indarkeria mota guztiak nabarmen murriztea.

Nola: EMAS Erregelamendua ezarri eta 2030 Agendaren Ekintza Plana abian jarri. Eta Eskolako Agenda 21 babestuz.

1.2. URRETXUKO UDALAREN INSTALAZIOEN KOKAPENA

URRETXUKO UDALAREN instalazioak Urretxun (Gipuzkoa) daude, Iparragirre kaleko 20. zenbakian.

URRETXUKO UDALAREN instalazioak kokatuta dauden lekuaren aireko argazkia

URRETXUKO UDALAREN instalazioak kokatuta dauden eraikinaren argazkia

1.3. ORGANIGRAMA

URRETXUKO UDALAREN egitura funtzionala honako organigrama honetan laburbiltzen da:

URRETXUKO UDALEKO Ingurumena Kudeatzeko Sistemaren (IKS) koordinatzailea Amaia Lizarralde da, eta hau da harekin harremanetan jartzeko helbidea:

 Iparragirre kalea, 20. 20700 URRETXU (Gipuzkoa))

943038082

 ingurugiro.ur@urretxu.eus

2. KUDEAKETA-SISTEMAREN AURKEZPENA

2.1. URRETXUKO UDALAREN INGURUMEN-POLITIKA

Udalerriko ingurumena eta baliabide naturalak babesteko hartutako konpromisoarekin aurrera jarraitzeko, **URRETXUKO UDALEKO** Gobernu Taldeak, Lurralde Arloko langileekin batera, ingurumena babesteko jarraibide hauek garatu ditu:

- Ingurumena Kudeatzeko Sistema bat garatzea eta ezartzea, gure jarduerak sistematikoki planifikatzeko eta kontrolatzeko funtsezko tresna gisa, jarduera, instalazio eta zerbitzuei lotutako ingurumen-inpaktuak gutxitzeko, ekonomia zirkularren eta jasangarritasunaren ikuspegitik.
- Gure jarduerari aplika dakiekeen ingurumen-legeria eta araudia nahiz Urretxuko Udalak sinatzen dituen bestelako ingurumen-baldintzak betetzea.
- Etengabeko hobekuntzarako eta kutsadurari aurrea hartzeko dugun konpromisoa bermatzea, gure ahaleginak Urretxuko Udalaren ingurumen-jarduna hobetzera bideratuz.
- Ingurumena babesteko eta etengabe hobetzeko helburuak eta jomugak ezartzea, eta horiek garatzeko ingurumen-programak egitea.
- Gure erakundearen ingurumen-jarduna aldizka berrikustea, ahulguneak detektatzeko, beharrezko ekintzak burutzeko eta egindako aurrerapenak dokumentatzeko.
- Udaleko langileei gure jarduerari eta haien funtzioei lotutako ingurumen-alderdiei buruzko informazioa, prestakuntza eta motibazioa ematea, lanpostuan duten portaera ingurumenarekiko modu arduratsuan gauzatu dadin.
- Ingurumen-politika ezartzen dela ziurtatzea, eta erakundearen beraren eta, oro har, jendearen eskura jartzea.
- Udalerrian Garapen Jasangarrirako Helburuak lortzen laguntzea, Tokiko 2030 Agenda ezarriz, jasangarritasunaren aldeko Europako hirien gutunean ezartzen denaren ildotik; horretarako, klima-aldaketaren aurrean egokitzeko, ekonomia zirkularra sustatzeko, bioaniztasuna babesteko eta trantsizio energetikorako neurriak ezarriko dira.
- Udal-ingurunea zaintzea, kalitate handiko zerbitzua emateko eta udalerrian garapen ekonomikoa bermatzeko dugun misioa kutsadurari aurrea hartzeko eta ingurumena eta baliabide naturalak babesteko oinarritzko premisarekin bateragarri eginez, etengabeko hobekuntza-prozesu batean eta gure jarduerak eta zerbitzuek eragindako inpaktuei aurre eginez.

Urretxun, 2022ko apirilaren 4an
Alkatea

Jon Luqui Albisua

2.2. INGURUMEN-KUDEAKETAKO SISTEMAREN DESKRIBAPENA

Ingurumena Kudeatzeko Eskuliburuan dago definituta Urretxuko Udalaren Ingurumena Kudeatzeko Sistema, eta honako atal hauetan egituratuta dago:

0. SARRERA
1. XEDEA ETA APLIKAZIO-EREMUA
2. KONTSULTARAKO ARAUAK
3. TERMINOAK ETA DEFINIZIOAK
4. URRETXUKO UDALAREN TESTUINGURUA
  - 4.1. Erakundea eta haren testuingurua ulertzea
  - 4.2. Interesdunen ulermena eta haien beharrak edo itxaropenak
  - 4.3. Ingurumen-kudeaketako sistemaren irismena
  - 4.4. Ingurumena Kudeatzeko Sistema
5. LIDERGOA
  - 5.1. Lidergoa eta konpromisoa
  - 5.2. Ingurumen-politika
  - 5.3. Rolak, erantzukizunak eta agintariak
6. PLANGINTZA
  - 6.1. Arriskuei eta aukerei aurre egiteko ekintzak
    - 6.1.1. Orokortasunak
    - 6.1.2. Ingurumen-alderdiak
    - 6.1.3. Lege-betekizunak eta beste betekizun batzuk
    - 6.1.4. Ekintzen plangintza
  - 6.2. Ingurumen-helburuak eta horiek lortzeko plangintza
7. LAGUNTZA
  - 7.1. Baliabideak
  - 7.2. Eskumena
  - 7.3. Kontzientzia hartzea
  - 7.4. Komunikazioa
  - 7.5. Informazio dokumentatua
8. ERAGIKETAK
  - 8.1. Eragiketen plangintza eta kontrola
  - 8.2. Larrialdien aurreko prestakuntza eta erantzuna
9. JARDUNAREN EBALUAZIOA
  - 9.1. Jarraipena, neurketa, analisia eta ebaluazioa
  - 9.2. Barne-auditoriak
  - 9.3. Zuzendaritzak Ingurumena Kudeatzeko Sistema berrikustea
10. HOBEKUNTZA
  - 10.1. Orokortasunak
  - 10.2. Desadostasuna eta ekintza zuzentzaileak
  - 10.3. Etengabeko hobekuntza

Ingurumena Kudeatzeko Eskuliburuaren osagarri, honako **PROZEDURA** hauek daude:

- IEP 4. Erakundearen testuingurua
- IEP-5.3. Ingurumen Batzordearen antolaketa eta funtzionamendua
- IEP 6.1. Arriskuen kudeaketa aukerak
- IEP 6.1.2. Ingurumen-alderdiak identifikatzea eta ebaluatzea
- IEP 6.1.3. Ingurumenari buruzko lege-eskakizunak identifikatzea eta horien jarraipena kontrolatzea
- IEP 6.2. Ingurumen-helburuak eta plangintza ezartzea
- IEP 7.2. Prestakuntza
- IEP 7.2. Komunikazioa
- IEP 7.5.2. Dokumentuak egitea, kodetzea, kontrolatzea eta banatzea
- IEP 7.5.3. Erregistroak artxibatzea
- IEP-8.1-01 Ingurumen kudeaketa bulegoan
- IEP-8.1-02 Hornitzaileen eta azpikontratisten kontrola
- IEP-8.2. Larraldi-planak eta erantzuteko gaitasuna
- IEP-9.1. Jarraipena eta neurketa
- IEP-9.2.2. Sistemaren barne-ikuskaritza
- IEP-9.3. Zuzendaritzaren berrikuspena
- IEP-10.2. Desadostasunak kudeatzea eta ekintza zuzentzaileak

Azkenik, Kudeaketa eta Prozeduren Eskuliburuan deskribatutako ekintzak gauzatu direla erakusten duten **erregistroak** daude.

2.3 IRISMENA

Urretxuko Udaleko Lurralde Arloan garatzen diren zerbitzuen kudeaketa hartzen du barnean sistemaren irismenak (Hirigintza eta Etxebizitza, Obrak eta Zerbitzuak, Ingurumena eta Landa Garapena, Mugikortasuna eta Garraioa eta Segurtasuna eta Babes Zibila).

Sistemaren irismenaren barnean, honako hauek hartzen dira kontuan: erakundearen eta haren testuinguruaren ulermena; barneko eta kanpoko gaiak; lege-eskakizunak eta beste betekizun batzuk, jarduerak, produktuak eta zerbitzuak, bizi-zikloaren ikuspegitik.

Udalan (Iparragirre kalea, 20) garatzen diren jarduera eta zerbitzu hauek sartzen dira:

Hirigintza eta Etxebizitza:

- Plangintza
- Obra txikietarako lizentziak: etxebizitzak, sukaldeak, komunak, leihoak eta abar eraberritzea.
- Obra handietarako lizentziak: etxebizitza berriak eraikitzea, eraikinak, industria-pabiloiak, eraispenak, urbanizazioak, igogailuak eta abar.
- Irekitzeko lizentziak hainbat jardueratarako:
  - ✓ Aurretiko komunikazioa behar dutenak: saltokiak oro har, bulegoak, kontsultak...
  - ✓ Sailkatuak: ingurumenari eta auzokoei begira arazo eta hondakin gehien sor ditzaketanak (ostalaritza, zenbait fabrika, supermerkatuak...).
- Erabilera aldatzeko lizentziak

- Lehen okupazioko lizentziak
- Titulartasun-aldaketak
- Lursailak edo lokalak bereizteko lizentziak.
- Hirigintza-kontsulta orokorrak

Obrak eta Zerbitzuak:

- Udalaren obrak eta proiektuak gauzatzea.
- Herri barruko bideak eta udal-instalazioak mantentzea eta hobetzea.
- Kultura- eta jai-jardueretarako muntaketak.
- Udal-hilerria mantentzea.
- Enpresa esleipendunek zeharka ematen dituzten zerbitzuen jarraipena:
  - ✓ Kale-garbitzea.
  - ✓ Lorategiak, berdeguneak eta zuhaitzak mantentzea eta kontserbatzea.
  - ✓ Argiteria publikoa.
  - ✓ Edateko uraren eta saneamenduaren sarea.
  - ✓ Zabor-bilketa, Sasieta Mankomunitatearekin lankidetzan.
- Bizilagunek zaratei, hiri-altzariei, udal-eraikinei eta abarri buruz egindako kexa eta iradokizunei erantzutea.

Ingurumena eta Landa Garapena:

- Tokiko Agenda 21eko Plana garatzea eta sustatzea eta Eskolako Agenda 21ean parte hartzea
- Ingurumen-sentsibilizazioko kanpainak diseinatzea, garatzea eta antolatzea
- Ekoscan ziurtagiria mantentzea udalean
- Udal-eraikinen eta udal-argiteriaren eraginkortasun energetikoa hobetzea
- Ingurumenean eragina izan dezaketen proiektu, jarduera edo lizentziei buruzko txosten teknikoak idaztea
- Hondakinen gaikako bilketaren jarraipena egitea eta birziklatze-tasa hobetzeko ekintzak egitea
- Airearen kalitatearen jarraipena: Inma proiektua
- Jarduerak eta azpiegiturak sortutako zarataren kontrola
- Landa-ingurune bide publikoak mantentzea, kontrolatzea eta haien jarraipena egitea
- Landa-garapeneko programen jarraipena egitea
- Landa-ingurunean eskaintzen diren zerbitzuen jarraipena
- Espezie inbaditzaileen kontrola
- Ingurumenarekin edota landa-ingurunearekin lotutako proiektuetan inplikaturako beste eragile batzuekin lankidetzan aritzea: Uggasa, Goimen, Sasieta Mankomunitatea, Ihobe, GFA, EJ

Mugikortasuna eta Garraioa:

- Hirigunean zaurituak eragin dituzten zirkulazio-istripuen atestatuak egitea.
- Hirigunean hildakoak eragin dituzten zirkulazio-istripuen atestatuak egitea.
- Bide-segurtasunaren aurkako delituak.
- Hiriguneko istripuei buruzko txosten teknikoak.
- Zirkulazioko kanpaina espezifikoak (IAT, aseguruak, argiak, etab.) hirigunean.
- Hiriguneko kirol- edo kultura-ekitaldietako zirkulazioa kontrolatzea.
- Dokumentazioa kontrolatzeko kanpainak (gidabaimena, aseguruak, etab.).
- Seinaleztapen-anomaliak egiaztatzea.
- Zirkulazio-ordenantzak hausteagatiko salaketak.
- Hiriguneko zirkulazio-arauak hausteagatiko salaketak.
- *Ertzaintzak hirigunean egindako alkohol- eta droga-proben administrazio-salaketa edota atestatua egitea.*
- *Bide-hezkuntza.*
- Uholdeengatik, suteengatik, elurteengatik eta abarregatik hirigunean zirkulatzeo neurri bereziak.
- Eskolako sarbideak babestea.
- Hiri-eremuko ohiko erregulazioa eta ezohiko inguruabarrak.
- Zirkulazioa arautzea hiriguneko zirkulazio-istripuetan.
- Ibilgailuak hiri-eremuan ibilgetzea.
- Ibilgailuak bide publikotik kentzea eta gordailuan uztea, arau-haustea, istripua, abandonua edo bestelako arrazoiak direla eta.
- Hirigunean zirkulazio-salaketak izapidetzea.

Herritarren Segurtasuna eta Babes Zibila:

- HSBLoren salaketak izapidetzea.
- Kaleko salmenta kontrolatzea.
- Galdutako objektuak eta dokumentazioa berreskuratzea.
- Udal-ordenantzen aurkako arau-hausteen salaketak.
- Helbide-ikerketak beste administrazio batzuetarako.
- Bide publikoaren eta hiri-altzarien egoera ikuskatzea.
- Bide publikoko okupazioak ikuskatzea.
- Etxeko animaliak edo animalia arriskutsuak edukitzeari buruzko udal-araudiaren hausteak.
- Arriskuan edo babesik gabe dauden pertsonentzako laguntza eta arreta.
- Tokiko agintariak babestea.
- Adingabeak baimenik gabeko lokaletan onartzea.
- Zalaparta edo liskar larriak kalean, establezimenduetan edo esparru publikoetan.
- Herritarren segurtasunarekin lotutako beste arau-hauste batzuk.
- Beste zaintza batzuk.
- Masa-kontzentrazioen kontrolak (ikuskitzuna, kirol-ekitaldiak).
- Herriko eta auzoko jaien kontrola.
- Manifestazioen kontrola eta babesa.
- Polizia-kontrola, HSBLoren arabera.
- Pertsona susmagarriak erregistratzea eta identifikatzea.
- Jardunaldi berezien babesa.
- Udaletxearen kanpoko eta barruko babesa.

- Udal instalazioak eta obrak zaintzea eta babestea.
- Segurtasun-eskaerei premiazko erantzuna ematea.
- Udal-instalazioak itxi eta hustea.
- Debekatutako armak edukitzea eta konfiskatzea.
- Estupefazianteak legez kanpo edukitzea.
- Lokaletako arduradunek onartutako droga-kontsumoa edo -trafikoa.
- Adingabeei edari alkoholodunak saltzea.
- Talde gatazkatsuak zaintzea eta kontrolatzea espazio publikoetan.
- Patruilatze prebentiboa hirigunean.
- Bandalismoa eta kalteak.

3. ERAKUNDEAREN ETA PLANGINTZAREN TESTUINGURUA

3.1. ERAKUNDEAREN TESTUINGURUA

3.1.1. Erakundea eta haren testuingurua ulertzea

URRETXUKO UDALAK urtero zehazten ditu bere asmoetarako eta zuzendaritza estrategikorako egokiak diren kanpoko eta barneko gaiak, ingurumena kudeatzeko sisteman aurreikusitako emaitzak lortzeko gaitasunari eragiten diotenak, positiboki zein negatiboki. Erakundean eragin dezaketen edo erakundearen eragina jaso dezaketen ingurumen-baldintzak ere hor sartzen dira. Horretarako, "AMIA ANALISIA" tresna aplikatuko da, gure testuinguruaren ahuleziak, mehatxuak, indarguneak eta aukerak aztertzen dituen.

3.1.2. Interesdunen ulermena eta haien beharrak edo itxaropenak

Erakundearen testuinguruaren azterketaren zati bat alderdi interesdunak identifikatzea da, bai eta haien beharrak eta itxaropenak ere.

URRETXUKO UDALAK alderdi interesduntzat hartzen du Urretxuko Udalaren erabaki edo jarduera baten eraginpean egon daitekeen pertsona edo erakunde oro, bai eta eragin diezaiokeen oro edota eragin diezaiokeela pentsa daitekeen oro ere.

URRETXUKO UDALAK urtero identifikatzen ditu alderdi interesdunak, eta haien beharrak eta itxaropenak aztertzen ditu.

3.2. PLANGINTZA

3.2.1. Ingurumen-alderdiak

Ingurumenarekin elkarreragin dezakeen URRETXUKO UDALAREN jarduera, produktu eta zerbitzuetako edozein elementu jotzen da ingurumen-alderditzat.

- Zuzeneko ingurumen-alderdiak: URRETXUKO UDALAK alderdi horien kudeaketaren kontrol osoa du (adibidez, baliabideen kontsumoa, instalazioetan hondakinak sortzea, etab.)
- Zeharkako ingurumen-alderdiak:
- URRETXUKO UDALAK ez du alderdi horien kudeaketaren kontrolik.

Hau da URRETXUKO UDALAK ingurumen-alderdien inguruan ezarritako sistematika:

1. urratsa	<ul style="list-style-type: none"> - Ingurumen-alderdiak sor ditzaketen prozesuak identifikatzea - Lehen definitutako prozesuen sarrera eta irteeretako alderdiak identifikatzea - Zuzeneko edo zeharkako alderdiak identifikatzea - Alderdiak sorkuntza-baldintzen arabera sailkatzea (arrunta, ezohikoa edo arriskutsua)
2. urratsa	<ul style="list-style-type: none"> - Ingurumen-alderdiak ebaluatzeko irizpideak definitzea
3. urratsa	<ul style="list-style-type: none"> - Ingurumen-alderdiak ebaluatzea, esanguratsuak zein diren zehazteko
4. urratsa	<ul style="list-style-type: none"> - Ingurumena Hobetzeko Plana zehazteko esanguratsuak diren ingurumen-alderdiak adieraztea

Lehen aipatutako urratsak urtean behin egiten dira, ingurumen-alderdiak ebaluatzeko irizpideen definizioa izan ezik, hori beharren arabera egingo baita.

Hurrengo tauletan, zuzeneko eta zeharkako ingurumen-alderdiak eta horiei lotutako ingurumen-inkaktuak (baldintza arruntetan) adierazi dira.

ZUZENKO ALDERDIEN ETA LOTUTAKO INPAKTUEN IDENTIFIKAZIOA BALDINTZA ARRUNTETAN

GJH	JARDUERA/ZERBITZUA	INGURUMEN-ALDERDIA	ZUZENKOA/ ZEHARKAKOA	INPAKTUA
	Nekazaritza-ustiapenak	Ekoizpen ekologikoa	Zeharkakoa	Nekazaritza- eta abeltzaintza-ekoizpen jasangarria, baliabide naturalen zentzuzko erabilera. Bioaniztasuna hobetzea. Airearen, lurzoruren eta uraren kutsadura babestea. Landa-eremuen garapenari laguntzea.
	Ondare-mendiaren kudeaketa	Mendi publikoaren ingurumen-, ekologia- eta paisaia-balioa	Zuzenekoa	Lurzoruko karbonoa eta nitrogenoa galtzea. Lurzoruren degradazioa (higadura, trinkotasuna...)
	Udalerriko mugikortasunaren kudeaketa	Energia-kontsumoa Berotegi-efektuko gasen emisioak Emisio atmosferikoak (CO, SO ₂ , NO _x , partikulak, etab.)	Zuzenekoa	Baliabide naturalak agortzea Ozono-geruza suntsitzea Berotegi-efektua handitzea

	Udalerriko airearen kalitatearen eta akustikaren kudeaketa	Emisio atmosferikoak (CO, SO ₂ , NO _x , partikulak, etab.)	Zeharkakoa	Ozono-geruza suntsitzea Berotegi-efektua handitzea
	Uraren zikloaren kudeaketa (hornidura)	Ur-kontsumoa udalerrian	Zuzenekoa/Zeharkakoa	Baliabide naturalak agortzea
		Hornidura-sarearen eraginkortasuna	Zuzenekoa	Baliabide naturalak agortzea
	Uraren zikloaren kudeaketa (saneamendua)	Hondakin-uren isurketa	Zuzenekoa	Lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura
	Udalerriko energia-kudeaketa	Energia-kontsumoa udalerrian	Zeharkakoa	Baliabide naturalak agortzea
		Energia berriztagarrien ekoizpena	Zuzenekoa/Zeharkakoa	Klima-aldaketa arintzea
	Jarduerak izapidetzea	Udalerriko jardueren ondorioz atmosferara egindako emisioak, zarata, hondakinak, uren kutsadura eta abar.	Zeharkakoa	Lurzoruaren eta lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura Ozono-geruza suntsitzea eta berotegi-efektua areagotzea.
	Obra eta zerbitzuen lizentziak izapidetzea	Udalerriko obren ondorioz atmosferara egindako emisioak, zarata, hondakinak, uren kutsadura eta abar.	Zeharkakoa	Lurzoruaren eta lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura Ozono-geruza suntsitzea eta berotegi-efektua areagotzea.
	Lurralde-antolamendua eta hirigintza-plangintza	Lurzoru artifizializatua	Zuzenekoa	Lurzorua galitzea. Lurzoruak iragazgaitz bihurtzea.
		Parke, lorategi eta berdeguneek hartzen duten azalera	Zuzenekoa	Hiriko berdeguneak handitzea/Klima-aldaketa arintzea
		Lurzoru kutsatuak lehengoratztea	Zuzenekoa	Lurzoruaren kalitatea hobetzea
	Bulegoen funtzionamendua	Bulegoko papera	Zuzenekoa/Zeharkakoa	Baliabide naturalak agortzea
		Ura		
		Energia		
		Paper-hondakinak	Zuzenekoa/Zeharkakoa	Lurzoruaren eta lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura
		Ontzien hondakinak		
	Errefusa			
Langileen mugikortasuna	Emisio atmosferikoak (CO, SO ₂ , NO _x , partikulak, etab.) Eta berotegi-efektuko gasen emisioak	Zeharkakoa	Ozono-geruza suntsitzea eta berotegi-efektua areagotzea.	

	Kontratazio publikoa	Hondakin solidoak sortzea Ur-kontsumoa, energia-kontsumoa eta berotegi-efektuko gasen emisioak (CO ₂)	Zeharkakoa	Ozono-geruza suntsitzea eta berotegi-efektua areagotzea.
		Hornitzaileen eta azpikontraten ingurumen-portaera	Zeharkakoa	Lurzoruaren eta lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura
		Instalazioak garbitzeko eta bideak garbitzeko produktuen kontsumoa	Zeharkakoa	
		Ur-kontsumoa instalazioak garbitzeko eta bideak garbitzeko zereginetan	Zeharkakoa	
		Hondakinak sortzea (garbiketa-produktuen ontziak)	Zeharkakoa	
Etxeko eta merkataritzako hondakinak sortzea	Etxeko eta merkataritzako hondakinak sortzea	Zeharkakoa	Lurzoruaren eta lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura	
	Gaikako bilketaren tasa			
	Energiaren eta klima-aldaketaren kudeaketa	Berotegi-efektuko gasen emisioak udalerrian	Zeharkakoa	Ozono-geruza suntsitzea eta berotegi-efektua areagotzea.
	Ondare- mendiaren kudeaketa	Bioaniztasuna galtzea	Zuzenekoa	Bioaniztasuna galtzea
		Inpaktua paisaian		Paisaia-kalitatearen galera
	Landa-bideen kudeaketa	Bioaniztasuna	Zuzenekoa	Bioaniztasuna galtzea
		Inpaktua paisaian	Zuzenekoa	Paisaia-kalitatearen galera

ZUZENKO ALDERDIEN ETA LOTUTAKO INPAKTUEN IDENTIFIKAZIOA EZOHICO BALDINTZETAN, 2022

ZUZENKO ALDERDIAK EZOHICO BALDINTZETAN	INPAKTUAK
KONTSUMOAK	
Ekipo informatikoak Bulegoko altzariak Pilak Argiak	Baliabide naturalak agortzea

ALDERDIAK	INPAKTUAK
HONDAKINAK	
Ekipo informatikoak Bulegoko altzariak Pilak Erabilitako argiak	Lurzoruaren eta lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura

ZEHARKAKO ALDERDIEN ETA LOTUTAKO INPAKTUEN IDENTIFIKAZIOA EZOHIKO BALDINTZETAN, 2022

ZEHARKAKO ALDERDIAK EZOHIKO BALDINTZAK	INPAKTUAK
Ibilgailuak mantentzeko produktuen kontsumoa (olioak, ordezeko piezak, iragazkiak, etab.)	Baliabide naturalak agortzea
Ibilgailuen mantentze-lanetatik eratorritako hondakinak (olio erabiliak, olio- eta erregai-iragazkiak, pneumatikoak, etab.)	Lurzoruaren eta lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura

ZUZENEKO ALDERDIEN ETA LOTUTAKO INPAKTUEN IDENTIFIKAZIOA LARRIALDIKO BALDINTZETAN, 2022

LARRIALDI EGOERA (Orokorra bulegoan)	ALDERDIAK	INPAKTUAK
Sute arriskua Urretxuko Udaren instalazioetan	Emisioak atmosferara Arriskutsuak ez diren hondakinak sortzea Hondakin arriskutsuak sortzea	Lurzoruaren eta lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura Ozono-geruza suntsitzea Berotegi-efektua handitzea
Uholde-arriskua	Arriskutsuak ez diren hondakinak sortzea Hondakin arriskutsuak sortzea Ur-isurketak	

LARRIALDI EGOERA (Orokorra Bulegotik kanpo)	ALDERDIAK	INPAKTUAK
Sute- edo leherketa-arriskua	Emisioak atmosferara Arriskutsuak ez diren hondakinak sortzea Hondakin arriskutsuak sortzea	Lurzoruaren eta lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura Ozono-geruza suntsitzea Berotegi-efektua handitzea
Isurtzeko arriskua	Emisioak atmosferara Erregai, olio eta abarren ustekabeko isuriak.	
Erortzeko arriskua	Arriskutsuak ez diren hondakinak sortzea	Lurzoruaren eta lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura
Uholde-arriskua	Hondakinak sortzea	Lurzoruaren eta lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura

2023an ez da alderdi esanguratsurik zehaztu larrialdi-baldintzetan.

INGURUMEN-ALDERDIAK EGOERA ARRUNTETAN

Ingurumen-alderdiak ebaluatzeko, hainbat aldagai hartzen dira kontuan, ebaluatu beharreko alderdiaren arabera. Ondorengo taulan, alderdia ebaluatzeko kontuan hartu beharreko aldagaiak adierazten dira:

Ebaluatu beharreko alderdia	Kalteak edo onurak	Ingurumenaren egoera	Jatorria	Magnitudea	Arriskugarritasuna	Azken kudeaketa	Helmuga	Ingurumen-legedia	Interesdunen irizizak
 <p align="center">2. GJH: GOSEA DESAGERRARAZTEA</p>									
Ondare-mendiaren balioa (ingurumena, ekologia, paisaia...)	X	X		X	X			X	X
Ekoizpen ekologikoa	X	X		X	X			X	X
 <p align="center">3. GJH: OSASUNA ETA ONGIZATEA</p>									
JARDUERA/ZERBITZUA: UDALERRIKO MUGIKORTASUNAREN KUDEAKETA									
Energia-kontsumoa	X	X	X	X	X			X	X
Berotegi-efektuko gasen emisioak	X	X		X	X			X	X
Emisio atmosferikoak (CO, SO ₂ , NO _x , partikulak, etab.)	X	X		X	X			X	X
JARDUERA/ZERBITZUA: UDALERRIKO AIREAREN KALITATEAREN ETA AKUSTIKAREN KUDEAKETA									
Emisio atmosferikoak (CO, SO ₂ , NO _x , partikulak, etab.)	X	X		X	X			X	X
 <p align="center">6. GJH: UR GARBIA ETA SANEAMENDUA</p>									
JARDUERA/ZERBITZUA: URAREN ZIKLOAREN KUDEAKETA (HORNIDURA ETA SANEAMENDUA)									
Udalerraren ur-kontsumoa	X	X		X	X			X	X

Ebaluatu beharreko alderdia	Kalteak edo onurak	Ingurumenaren egoera	Jatorria	Magnitudea	Arriskugarritasuna	Azken kudeaketa	Helmuga	Ingurumen-legedia	Interesdunen iritziak
Emisio atmosferikoak (CO, SO ₂ , NO _x , partikulak, etab.)	X	X		X	X			X	X
Berotegi-efektuko gasen emisioak (langileen mugikortasuna)	X	X		X	X			X	X
JARDUERA/ZERBITZUA: ETXEKO ETA MERKATARITZAKO HONDAKINAK SORTZEA									
Etxe eta merkataritzako hondakinak sortzea	X	X		X	X	X	X	X	X
 13. GJH: KLIMAREN ALDEKO EKINTZA									
JARDUERA/ZERBITZUA: ENERGIAREN ETA KLIMA-ALDAKETAREN KUDEAKETA									
Berotegi-efektuko gasen emisioak udalerrian	X	X		X	X			X	X
 15. GJH: LURREKO EKOSISTEMEN BIZITZA									
JARDUERA/ZERBITZUA: ONDARE-MENDIAREN KUDEAKETA									
Bioaniztasuna	X	X		X	X			X	X
Paisaian duen inpaktua	X	X		X				X	X
Herritarrak ingurumenari buruz kontzientziatzea	X	X		X					X

INGURUMEN-ALDERDIAK ARRISKU-EGOERETAN

Ingurumen-alderdiak ebaluatzeko, hainbat aldagai hartzen dira kontuan, ebaluatu beharreko alderdiaren arabera. Ondorengo taulan, alderdia ebaluatzeko kontuan hartu beharreko aldagaiak adierazten dira:

Ebaluatu beharreko alderdia	Kalteak edo onurak	Ingurumenaren egoera	Jatorria	Magnitudea	Arriskugarritasuna	Azken kudeaketa	Helmuga	Ingurumen-legedia	Interesdunen irizizak
lhesak, jarioak eta isuriak	X	X		X	X			X	X
Suteak	X	X		X	X			X	X
Lur-jauziak	X	X		X	X	X		X	
Uholdeak	X	X		X	X			X	

Irizpide bakoitzerako lortutako balioak elkarren artean batuko dira, eta balio bat lortuko da. Lortutako balioaren eta alderdiaren arabera, honako taula honetan adierazten den moduan ebaluatuko da:

Ebaluatu beharreko alderdia	Irizpideetan esleitutako balioen baturatik lortutako balioa		
	TXIKIA	ERTAINA	ALTUA
Lehengaiak eta osagarriak	7tik 9ra	10etik 12ra	13tik 21era
Ura, energia elektrikoa eta erregaiak	6tik 8ra	9tik 14ra	15etik 18ra
Hondakinak	8tik 12ra	13tik 19ra	20tik 24ra
Emisio atmosferikoak	6tik 8ra	9 eta 14	15 eta 18
Isurketak	6tik 8ra	9 eta 14	15 eta 18
Zarata	6tik 8ra	9 eta 14	15 eta 18
Zerbitzua	6tik 8ra	9 eta 14	15 eta 18
lhesak edota jarioak	6tik 8ra	9 eta 14	15 eta 18

Suteak	6tik 8ra	9 eta 14	15 eta 18
Lur-jauziak	6tik 8ra	9 eta 14	15 eta 18
Uholdeak	6tik 8ra	9 eta 14	15 eta 18

Urretxuko Udalak zehaztu duenez, ingurumen-ebaluazio maila ALTUA lortzen duten ingurumen-alderdiak adierazgarriak izango dira, eta lehentasuna izango dute ingurumenarekin lotutako helburuak, xedeak eta programak ezartzerakoan.

Ez dago ebaluazio ALTUA lortu duen ingurumen-alderdirik. Beraz, adierazgarritzat jotzen dira eta lehentasunezkoak izango dira ebaluazio ERTAINA lortu duten alderdiak.

INGURUMEN-ALDERDI ESANGURATSUAK, 2023 URTEA

Hauak dira ingurumen-alderdien ebaluazioaren ondoriozko alderdi esanguratsuak:

GJH	BIZI-ZIKLOAREN FASEA	JARDUERA/ZERBITZUA	INGURUMEN-ALDERDIA	INPAKTUAK
	Garraioa	Udalerriko mugikortasunaren kudeaketa	Energia-kontsumoa Berotegi-efektuko gasen emisioak Emisio atmosferikoak (CO, SO2, NOx, partikulak, etab.)	Baliabide naturalak agortzea Ozono-geruza suntsitzea Berotegi-efektua handitzea
	Zerbitzuaren gauzatzea	Udalerriko airearen kalitatearen eta akustikaren kudeaketa	Emisio atmosferikoak (CO, SO2, NOx, partikulak, etab.)	Ozono-geruza suntsitzea eta berotegi-efektua areagotzea.
	Zerbitzuaren gauzatzea	Uraren zikloaren kudeaketa (hornidura)	Ur-kontsumoa udalerrian	Baliabide naturalak agortzea
			Hornidura-sarearen eraginkortasuna	
	Zerbitzuaren gauzatzea	Energia berriztagarrien sustapena	Energia berriztagarrien ekoizpena	Klima-aldaketa egindako ekarpena Baliabideak (energia) agortzea
		Argiteria publikoaren kudeaketa	Energia-eraginkortasuna argiteria publikoan	
		Energia-kontsumoa udal-erakinetan	Energia-kontsumoa eraikin publikoetan	
	Zerbitzuaren gauzatzea	Jarduerak izapidetzea	Udalerriko jardueren ondorioz	Lurzoruaren eta lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura

			atmosferara egindako emisioak, zarata, hondakinak, uren kutsadura eta abar.	Ozono-geruza suntsitzea eta berotegi-efektua areagotzea.
	Zerbitzuaren gauzatzea	Lurralde-antolamendua eta hirigintza-plangintza	Emisio atmosferikoak (CO, SO ₂ , NO _x , partikulak, etab.)	Ozono-geruza suntsitzea eta berotegi-efektua areagotzea.
	Zerbitzuaren gauzatzea	Bulegoen funtzionamendua	Paper-kontsumoa Energia-kontsumoa	Baliabide naturalak agortzea
	Biziaren amaiera	Bulegoen funtzionamendua	Paper-hondakinak Ontzien hondakinak Organikoa Errefusa	Lurzoruaren eta lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura
	Zerbitzuaren gauzatzea	Langileen mugikortasuna	Emisio atmosferikoak (CO, SO ₂ , NO _x , partikulak, etab.) eta berotegi-efektuko gasen emisioak	Ozono-geruza suntsitzea eta berotegi-efektua areagotzea.
	Zerbitzuaren gauzatzea	Hondakinen kudeaketa	Etxeko eta merkataritzako hondakinak sortzea Gaikako bilketaren tasa Etxeko edo merkataritzako biohondakinak biltzea	Lurzoruaren eta lurrazaleko eta lurpeko uren kutsadura

Ez dago ebaluazio ALTUA lortu duen ingurumen-alderdirik. Beraz, adierazgarritzat jotzen dira eta lehentasunekoak izango dira ebaluazio ERTAINA lortu duten alderdiak.

3.2.2. Lege-betekizunak eta beste betekizun batzuk

Legezko ingurumen-baldintza berriak identifikatzeko edo aldatzeko informazioa udaleko idazkaritza teknikoaren bidez edo aldizkari ofizialak irakurriz lortzen da nagusiki.

Argitaratutako ingurumen-araudia aztertu ondoren, Ingurumen Kudeaketako arduradunak, beharrezkoa izanez gero, eguneratu egiten du FO-6.1.3-01 "Ingurumeneko lege-betekizunak". Horrela, argi eta labur jasotzen dira aplikatu beharreko lege-betekizunak.

Lege-eskakizunak kontrolatzen direnean ikusten bada ez dela betekizunen bat bete edota baimenen bat behar dela, gorabehera hori konpontzeko beharrezko ekintzak egingo dira.

3.2.3. Ekintzen plangintza

URRETXUKO UDALAK badaki oso garrantzitsua dela plangintza on bat egitea Ingurumena Kudeatzeko Sistemari aurreikusitako emaitzak lortuko dituela ziurtatzeko.

Hori dela eta, plangintza horretan emango den lehen urratsa Urretxuko Udalak kontuan hartu behar dituen arriskuak eta aukerak zehaztea izango da, lortu nahi diren efektuak areagotzeko eta saihestu nahi direnei aurrea hartzeko edo murrizteko, kanpoko ingurumen-baldintzek Urretxuko Udalarari eragiteko aukera barne, hala, etengabe hobetzea lortzeko.

Urtero egingo da arriskuak eta aukerak identifikatzeko, aztertzeko eta ebaluatzeko prozesu osoa, eta honako informazio hauek izango dira kontuan.

- Identifikatutako ingurumen-alderdiak
- Lege-betekizunak eta beste betekizun batzuk
- Erakundearen testuingurua (barruko eta kanpoko gaiak eta alderdi interesdunen beharrak)

4. LANGILEEK PARTE HARTZEKO PROGRAMA

Langileen parte-hartzea eta kontsulta ahalbideatzeko, Urretxuko Udalean beharrezko komunikazio-bideak ezarri dira, erakundeko maila guztien arteko barne-komunikazioa eraginkorra izan dadin, barne-bileren, posta elektronikoaren edo zerbitzariko postontziaren bidez.

Langileen prestakuntzari dagokionez, urteko prestakuntza-plan bat garatzen da urtero, langileek eskatutako prestakuntza-beharrak kontuan hartuta.

5. INGURUMENA KUDEATZEKO PROGRAMA

5.1. INGURUMENA HOBETZEKO PLANA (2024. URTEA)

GJH	Hobetzeko helburuak	Ekintzak	Arduraduna	Gauzatze o epea	Jarraitzea egiteko data
	Udalerriko mugikortasun iraunkorra hobetzea	Ibilgailu elektrikoaren erostea.	Udaltzaingoaren arduraduna	2023	2024ko urtarrila
		Bidegorria hobetzea	Aparejadorea/Garapen jasangarriko teknikaria		
		Aldirietako aparkalekuak	Alkatetza		
		Herritarren sentsibilizazioa: Sentsibilizazio-kanpaina mugikortasunaren Europako astean	Garapen jasangarriko teknikaria		
	Saneamendu sarearen hobekuntza:	Zuntz-zementuzko hodia aldatzea Agerre Biltegitik Erratzura doan zatian. Igerilekuko hondakin-urak Gipuzkoako Ur Partzuergoaren kolektorera konektatzea.	Aparejadorea	2023	2024ko urtarrila
	Energia-kontsumoa murriztea Energia berriztagarrien	Ekiola energia-erakundearen sorrera bultzatzea.	Alkatetza	2023	2024ko urtarrila

GJH	Hobetzeko helburuak	Ekintzak	Arduraduna	Gauzatze o epea	Jarraitpena egiteko data
	ekoizpena	Udalaren energia-plana. : ekintzak martxan jartzea (plaka fotovoltaikoak...)	Garapen jasangarriko teknikaria	2023	2024ko urtarrila
	Jarduerak legeztatzea bultzatzea	Ingurumenean eragina duten jardueren antolaketa: 2022ko datuekin alderatuta, legeztatutako jardueren kopurua handitzea	Arkitektoa/Aparejadorea	2023	2024ko urtarrila
		Lurzoruaren kalitatearen salbuespeneko prozedura idaztea	Garapen jasangarriko teknikaria	2023	2024ko urtarrila
	Kontsumoak optimizatzea eta hondakin gutxiago sortzea Kontratazio berdea publiko	Paper eta toner gutxiago kontsumitzea Kontratazio-errietan ingurumen-klausulak sartzea sistematizatzea Herritarrak sentsibilizatzea: Hondakinen inguruko sentsibilizazio-kanpaina Europako astean	Garapen jasangarriko teknikaria/Idazkaria	2023	2024ko urtarrila
	Energia-eraginkortasuna hobetzea.	Erregaien kontsumoa murriztea: ibilgailu elektrikoak erostea	Udaltzaingoaren arduraduna	2023	2024ko urtarrila
		Energia elektrikoaren kontsumoa murriztea: langileak sentsibilizatzea Gas naturalaren kontsumoa murriztea: tenperatura kontrolatzea	Garapen jasangarriko teknikaria/Aparejadorea	2023	2024ko urtarrila
	Irimo mendiko Biodibertsitate Plana martxan jartzea	Irimo mendiko biodibertsitatea hobetzeko ekintzekin jarraitzea	Alkatetza	2023	2024ko urtarrila
		Herritarrak sentsibilizatzea: Zuhaitzak identifikatzeko bisita gidatuak	Garapen jasangarriko teknikaria	2023	2024ko urtarrila
	Urretxuko Agendako 2030 Ekintza Plana idaztea	Plana idazteko laguntza teknikoak kontratatzea	Garapen jasangarriko teknikaria	2023	2024ko urtarrila

5.2. INGURUMENA HOBETZEKO PLANAREN JARRAIPENA (2023. URTEA)

Jarduera / Zerbitzua: Mugikortasuna		
Helburuak:		
Mugikortasun jasangarria hobetzea		
Ekintza	Egindako gastua	Noiz egin den
Ibilgailu elektrikoa erostea.	6.958,10 €	2023-08
Bidegorria hobetzea	17.005,82 €	2023-07
Aldirietako aparkalekuak. Kamioien aparkalekua birkokatze azterketa	Baliabide propioak	2023an zehar
San Martin /Barrenkale aldean egoiliarrentzako aparkaleku mugatu bat sortzea	5.817,13	2023-09
Sentsibilizazio-kanpaina Europako mugikortasunaren astean	Baliabide propioak	2023-09

Adierazlea	2022	2023
Partikula esekien kontzentrazioa ($\mu\text{gr}/\text{m}^3$)	13,00	14,22

Helburuen betetze-mailaren ebaluazioa:

- Helburuen betetze-maila:** Aurreikusitako ekintzak martxan jarri diren arren, PM10 partikula esekien emisioen ehunekoa % 9,38 handitu da..
- Ekintzen gauzate-maila:** Aurreikusitako ekintzen% 100 gauzatu da. Mugikortasun Iraunkorrerako Plana onartzeke dago. Era berean, disuasio-aparkaleku bat sortzeko pausoak ematen ari dira, nahiz eta oraindik ez dagoen gauzatuta.
- Inpaktuak murrizten laguntzea:** Herritarrei motorrik gabeko ibilgailuak erabiltzea errazten zaienez, ozono-geruzan eta klima-aldaketan duten eragina murrizten eta baliabideen kontsumoa murrizten laguntzen da.

Jarduera / Zerbitzua: Uraren zikloaren kudeaketa		
Helburuak:		
Saneamendu-sarea hobetzea		
Ekintza	Egindako gastua	Noiz egin den
Zuntz-zementuzko hodia aldatzea Agerre Biltegitik Etxaburura doan zatian	-	-
Igerilekuko hondakin-urak Gipuzkoako Ur Partzuergoaren kolektorearekin konektatzea	5.324,85 €	2023-01

Adierazlea	2022	2023
Ibaien kalitatea: egoera ekologikoa	Neurrizkoa	s.d.

Helburuen betetze-mailaren ebaluazioa:

- Helburuen betetze-maila:** helburuak zenbateraino bete diren ezin izan da ebaluatu, ez baitago 2023. urteko ibaien kalitatearen memoriarik. Instalazioetako bat berritzeko egin diren obren ondorioz izan daiteke, geldirik egon baita denboraldi batez.

- Ekintzen gauzatzeko-maila:** aurreikusitako ekintzen % 50 gauzatu da. Agerre depositutik Etxaburura doan zatian ur-hornidurako hodia aldatzeko, 2023an baloratutako memoria bat egin da, eta obrak 2024an egitea aurreikusten da.
- Inpaktuak murrizten laguntzea:** igerilekutik sobratzen diren urak saneamendu-sarera konektatuz gero, Urola ibaira nahi gabe isurtzea saihestuko da..

Jarduera / Zerbitzua: Energia-kontsumoa argiteria publikoan eta eraikinetan. Energiaren eta klima-aldaketaren kudeaketa (ODS7-ODS13)		
Helburuak: Energia-kontsumoa murriztea Energia berriztagarrien ekoizpena Energia-eraginkortasuna hobetzea Erregai eta gas naturalaren kontsumoa murriztea		
Ekintza	Egindako gastua	Noiz egin den
Ekiola Energia Erkidegoaren sorrera bultzatzea	-	2023an zehar
Udalaren Energia Plana. : Ederrena pilotalekuko eguzki-instalazio fotovoltaikoa martxan jartzea	91.871,73 €	2023-11-3
Ibilgailu elektrikoa erosiz erregai-kontsumoa murriztea (renting)	6.958,10 €	2023-08
Gas naturalaren kontsumoa murriztea, tenperatura kontrolatuz	-	2023an zehar
Gipuzkoa Argitu Tailerraren antolakuntza: Zure etxebizitzarako berokuntza sistematik egokiena zein den ezagutzeko tailerra.	-	2023-10

Adierazlea	2022	2023
Argiteria publikoaren urteko energia-kontsumoa (kWh/biztanle/urte)	57,87	51,02
Tokiko administrazioan energia berriztagarriak guztira ekoiztea (kWh/urte)	12.224,84	21.745,05
Eraikin publikoetako energia-kontsumoa (kWh/m2/urte)	79,65	76,79
Bidaia profesionaletan sortutako CO2e-aren urteko emisio totalak (lantaldeko ibilgailuak eta udaltzainak bakarrik) (CO2e kg/urte)	18.627,54	14.359,98

Helburuen betetze-mailaren ebaluazioa:

- Helburuen betetze-maila:**
Argiteria publikoan, energia elektrikoaren kontsumoa % 11,83 murriztu da.
Energia berriztagarrien ekoizpena %77,87 hazi da, batez ere Ederrena pilotalekuan plakak jarri direlako.
Eraikin publikoetako energia-kontsumoa % 3,59 murriztu da.
Bidaia profesionaletan sortutako urteko CO2e emisio totalak %22,9 jaitsi dira.
- Ekintzen gauzatzeko-maila:** aurreikusitako ekintzen % 100 gauzatu da.
- Inpaktuak murrizten laguntzea:** Energia-kontsumoa murriztean, BEGen emisioak murriztu dira.

Jarduera / Zerbitzua: Jardueren tramitazioa		
Helburuak:		
Jarduerak legeztatzea bultzatzea		
Ekintza	Egindako gastua	Noiz egin den
Ingurumenean eragina duten jardueren antolaketa: 2022ko datuekin alderatuta, legeztatutako jardueren kopurua handitzea	-	-
Lurzoruaren kalitatearen salbuespeneko prozedura idaztea	Baliabide propioak	2023-12

Adierazlea	2022	2023
Legeztatutako jarduera-kopurua/jarduera-kopuru osoa	-	-

Helburuen betetze-mailaren ebaluazioa:

- Helburuen betetze-maila:** ez dago helburuen betetze-maila ebaluatzeko daturik.
- Ekintzen gauzatze-maila:** ez dago helburuen betetze-maila ebaluatzeko daturik.
- Inpaktuak murrizten laguntzea:** ingurumenean eragina duten jarduerak legeztatzeak industria jasangarriagoa lortzen laguntzen du (9. GJH: industria, berrikuntza eta azpiegitura).

Jarduera / Zerbitzua: Bulego-funtzionamendua/Hondakinen kudeaketa		
Helburuak:		
Paper- eta toner kontsumoa murriztea		
Hondakin gutxiago sortzea		
Kontratazio Publiko Berdea		
Ekintza	Egindako gastua	Noiz egin den
Paper eta toner gutxiago kontsumitzea	-	2023an zehar
Kontratazio-orrietan ingurumen-klausulak sartzea sistematizatzea	-	2023an zehar
Hondakinen inguruko sentsibilizazio-kanpaina Europako astean	-	Ez da kanpainarik egin

Adierazlea	2022	2023
Ingurumen-irizpideak dituzten lizitazioen %	27%	50%
Unit. paper-orriak A4/ETC/lanegun	24	26,3
Unit. paper-orriak A3/ETC/lanegun	1,62	1,97

Helburuen betetze-mailaren ebaluazioa:

- Helburuen betetze-maila:** Ingurumen-irizpideak dituzten lizitazioen ehunekoa % 85 handitu da. Hala ere, A4 tamainako paper orrien kontsumoa %9,58 igo da, eta A3 tamainako orri kopurua %21,6.
- Ekintzen gauzatze-maila:** programatutako ekintzen % 66,6 egin dira. Europako Hondakinen Astearen Sentsibilizazio Kanpainarik egin ez den arren, urtean zehar lan egin da hondakinak biltzeko guneen ezaugarriak hobetzeko. Papera eta toner-kontsumoa murrizteko, izapidetze elektronikoa ezartzen jarraitu da.
- Inpaktuak murrizten laguntzea:** ingurumen-irizpideekin egindako lizitazioen % nabarmen handitzea lortu da, baina ezin izan da murriztu kontsumitutako paper-kantitatea.

Jarduera / Zerbitzua: Ondare Mendiaren Kudeaketa

Helburuak:

Irimo mendiko Biodibertsitate Plana martxan jartzea

Ekintza	Egindako gastua	Noiz egin den
Irimo mendiko biodibertsitatea hobetzeko ekintzekin jarraitzea: espezie autoktonoak landatzea Santa Barbara eremuan, eta landatutako azaleretan sastrakak kentzea eta garbitzea	13.403,56	2023-12
Herritarrak sentsibilizatzea: zuhaitzak identifikatzeko bisita gidatuak	1.352,73	2023-06

Adierazlea	2022	2023
Naturara bideratutako azalera (m2/bizt.)	17,09	17,09

Helburuen betetze-mailaren ebaluazioa:

- Helburuen betetze-maila:** Mantendu egin da natura kontserbatzeko biztanleko erabili den azalera.
- Ekintzen gauzatze-maila:** Aurreikusitako ekintzen% 100 gauzatu da
- Inpaktuak murrizten laguntzea:** Bertako zuhaitz-espezieak landatuz, BEGen emisioak murrizten dira.

Jarduera / Zerbitzua: Urretxuko 2030 Agenda ezartzea

Helburuak:

Irimo mendiko Urretxuko 2030 Agendako Ekintza Plana idaztea.

Ekintza	Egindako gastua	Noiz egin den
Plana idazteko laguntza teknikoa kontratatzea	17.569,20	2023an zehar

Adierazlea	2022	2023
2030 Agendan jasotako ekintzen gauzatze-maila	-	-

Helburuen betetze-mailaren ebaluazioa:

- Helburuen betetze-maila:** : 2023. urtean Urretxuko Tokiko 2030 Agenda berrikusi eta definitu da. Hor sartzen dira 2030. urtera arte egin nahi dituzten ekintzak. Ondorengo urteetan, Tokiko Agenda horretan sartutako ekintzen gauzatze-maila ebaluatuko da.
- Ekintzen gauzatze-maila:** Aurreikusitako ekintzen% 100 gauzatu da
- Inpaktuak murrizten laguntzea:** 2030 Agenda gauzatzuz, Garapen Iraunkorrerako 18 Helburuak lortzen lagunduko da, neurri handiagoan edo txikiagoan.

5.3. INGURUMENA HOBETZEKO PLANA (2023. URTEA)

GJH	Hobetzeko helburuak	Ekintzak	Arduraduna	Gauzatzeke epea	Jarraipena egiteko datak
	Udaleriko mugikortasun iraunkorra hobetzea	Aparkalekua Mundu Onenean. Lursailak erostea	Idazkaritza	2024	2024ko Abendua
		Bidegorria zabaltzea lpeñarieta - Aparicio zatian	Aparejadorea/Arkitektoa		
		Disuasio-aparkalekua	Alkatetza		
		Bidegorria asfaltatzea frontoiaren atzealdean	Aparejadorea / Garapen jasangarriko teknikaria		
	Saneamendu sarearen hobekuntza:	Zuntz-zementuzko hodia aldatzea Agerre depositutik Etxaburura doan zatian, eta ur-homidura hobetzea	Aparejadorea / Garapen jasangarriko teknikaria	2024	2025eko urtarila
	Energia-kontsumoa murriztea	Ekiola Energia Erkidegoaren sorrera bultzatzea	Alkatetza	2023	2024ko Abendua
		Udalaren Energia Plana. : ekintzak martxan jartzea (Gainzuriko eguzki-instalazio fotovoltaikoa)	Garapen jasangarriko teknikaria	2024	2024ko Abendua
	Jarduerak legeztatzea bultzatzea	Ingurumenean eragina duten jardueren antolaketa: 2023ko datuekin alderatuta, legeztatutako jardueren kopurua handitzea	Arkitektoa / Aparejadorea	2024	2025eko urtarila
	Kontsumoak optimizatzea eta hondakin gutxiago sortzea Kontratazio Berdea Publiko	Paper eta toner gutxiago kontsumitzea Erosketa berdearen bidez kontratazio-orrietan ingurumen-klausulak sartzea sistematizatzea Herritarrek sentsibilizatzea: Hondakinen inguruko sentsibilizazio-kanpaina Europako astean	Garapen jasangarriko teknikaria / Idazkaritza	2023	2024eko urtarila
	Energia-eraginkortasuna hobetzea.	Energia elektrikoaren kontsumoa murriztea: argiteria publikoko luminariak LED teknologiaz ordezkatzeta	Garapen jasangarriko teknikaria / Aparejadorea	2024	2025eko urtarila
		Udal-erakinen energia-ziurtagiriak eguneratzea	Garapen jasangarriko teknikaria / Aparejadorea	2024	2025eko urtarila
	Irimo mendiko Biodibertsitate Plana martxan jartzea	Irimo mendiko biodibertsitatea hobetzeko ekintzekin jarraitzea: Santa Barbaran espezieak landatzea eta ale aloktonoak kentzea.	Alkatetza	2023	2024eko urtarila

	INGURUMEN-ADIERAZPENA 2023. URTEA	Orriz zk.: 29/71
---	--	-------------------------

	Urretxuko Agendako Plana gauzatzea	2030 Ekintza Urteko aurrekontua eta Legegintzaldi Plana Garapen Iraunkorreko Helburuei egokitzea.	Alkatetza	2024	2025eko urtarrila
---	------------------------------------	--	-----------	------	-------------------

5.4. ERREFERENTZIAZKO DOKUMENTU SEKTORIALAK

Web-orri honetan argitaratutako Erreferentziazko Dokumentu Sektorialak (EDS) kontsultatu dira: http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/sectoral_reference_documents.en.htm; eta Administrazio Publikoaren Sektoreari aplikatu dakioken EDS bat dagoela egiaztatu da.

Horrez gain, hondakinen sektoreari aplikatu dakioken EDSa ere kontuan hartu da.

6. ERAKUNDEAREN INGURUMEN-PORTAERAREN BILAKAERA

ZUZENKO OINARRIZKO ADIERAZLEAK

6.1. ENERGIA-ERAGINKORTASUNARI BURUZKO DATUAK

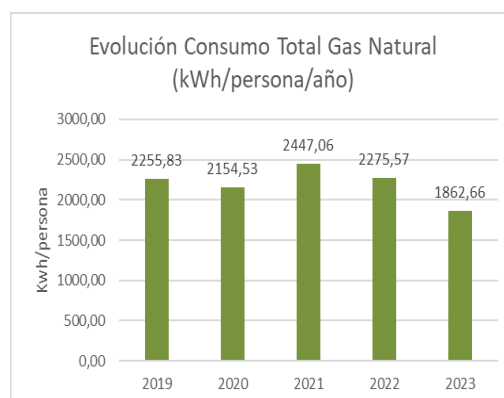
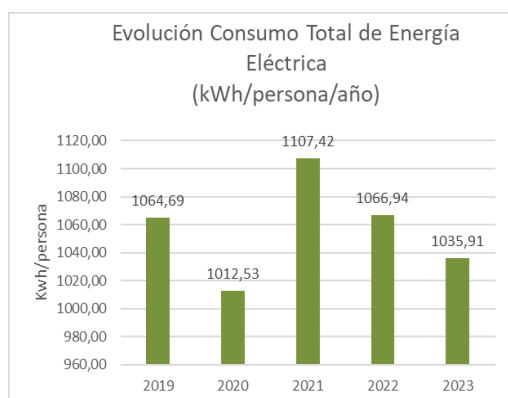
6.1.1 Energia elektrikoaren eta gas naturalaren kontsumoa

Energia elektrikoaren eta gas naturalaren kontsumoa Informazio Energetikoko Sistemaren (IES) aplikaziotik lortzen da.

		2019. urtea	2020. urtea	2021. urtea	2022. urtea	2023. urtea
A zifra	Energia elektrikoaren kontsumoa (kWh)	37.264	36.451	39.867	37.343	36.257
B zifra	Pertsona kopurua (LOL)	35	36	36	35	35
R= A/B zifra	kWh/pertsona (LOL)	1.064,69	1.012,53	1.107,42	1.066,94	1035,91

		2019. urtea	2020. urtea	2021. urtea	2022. urtea	2023. urtea
A zifra	Gas naturalaren kontsumoa (kWh)	78.954	77.563	88.094	79.645	65.193
B zifra	Pertsona kopurua (LOL)	35	36	36	35	35
R= A/B zifra	kWh/pertsona (LOL)	2.255,83	2.154,53	2.447,06	2.275,57	1.862,66

Ondorengo grafikoetan, energia elektrikoaren guztizko kontsumoaren bilakaera eta gas naturalaren guztizko kontsumoaren bilakaera jaso dira.

Grafikoan ikus daitekeenez, **energia elektrikoaren kontsumoaren adierazleak 2023an izan duen bilakaera positiboa izan da**, 2021arekiko hobetu egin baita (% 2,91 inguru murriztu da adierazlea).

Gas naturalaren kontsumoaren adierazleak 2023an izan duen bilakaera positiboa izan da, 2021arekiko hobetu egin baita (% 18,15 inguru murriztu da adierazlea).

6.1.2. Erregaien kontsumoa

Erregaien kontsumoak Udaltzaingoaren eta Obren Lantaldearen ibilgailuei erregia ematen dion zerbitzugunearen fakturen bidez kontrolatzen dira, eta URRETXUKO UDALAREN IES aplikazioan jasotzen dira.

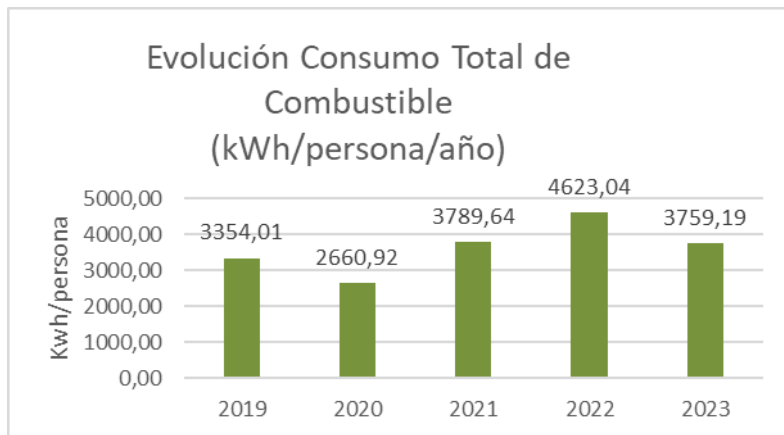
Urtea	Gasolina-kontsumoa (kWh)	Gasolio-kontsumoa (kWh)	Energia elektrikoaren kontsumoa (kWh)	KONTSUMOA GUZTIRA (kWh)
2019	2.909,57	54.112,65		57.022,22
2020	2.236,82	43.002,18		45.239,00
2021	3.978,10	60.450,10		64.428,20
2022	2.497,58	71.476,94		73.974,51
2023	2.448,84	54.600,50	1.742,42	58.791,76

		2019. urtea	2020. urtea	2021. urtea	2022. urtea	2023. urtea
A zifra	Erregaien kontsumoa (kWh)	57.022,22	45.239,00	64.428,20	73.974,51	58.791,76
B zifra	Pertsona kopurua	17	17	17	16	16/9
R= A/B zifra	kWh/pertsona	3.354,25	2.661,12	3.789,89	4.623,41	3.759,19

*Gasolioaren eta gasolinaren kontsumoa Brigada eta Udaltzaingoko langileei egozten zaie (16 pertsona)

*Ibilgailurako energia elektrikoaren kontsumoa Udaltzaingoko langileei (9 pertsona) egozten zaie.

Ondoren, erregai-kontsumoaren bilakaeraren grafiko bat ikus daiteke.

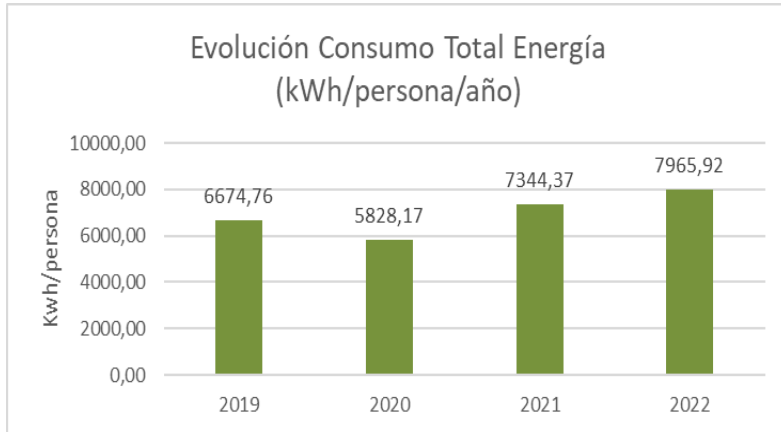
Grafikoan ikus daitekeenez, **erregaien kontsumoaren 2023ko adierazlearen bilakaera negatiboa izan da**, 2022ko adierazleak okerrera egin baitu (% 18,69ko jetsiera).

6.1.3. Energia-kontsumoa guztira

Energiaren guztizko kontsumoa energia elektrikoaren, gas naturalaren eta erregaietatik eratorritako energiaren baturatik lortzen da.

Urtea	Energia elektrikoaren kontsumoa (kWh/pertsona)	Gas naturalaren kontsumoa (kWh/pertsona)	Erregaien energia-kontsumoa (kWh/pertsona)	ENERGIA-KONTSUMOA GUZTIRA (kWh/pertsona)
2019	1.064,69	2.255,83	3.354,25	6.674,76
2020	1.012,53	2.154,52	2.661,12	5.828,17
2021	1.107,42	2.447,06	3.789,89	7.344,37
2022	1.066,94	2.275,57	4.623,41	7.965,92
2023	1.035,91	1.814,97	3.759,19	6.657,76

Ondoren, erregairen guztizko kontsumoaren grafiko bat ikus daiteke.

Grafikoa ikus daitekeenez, **energiaren guztizko kontsumoaren 2023ko adierazlearen bilakaera negatiboa izan da**, 2022ko adierazleak okerrera egin baitu (% 16,04ko jetsiera).

6.1.4. Energia berriztagarriaren kontsumoa guztira

Energia elektrikoa hornitzen duen enpresak konpromisoa hartu du kontratu bidez Urretxuko Udalarari hornitutako energia jatorri berriztagarrikoa izan dadin.

6.1.5. Energia berriztagarria sortzea

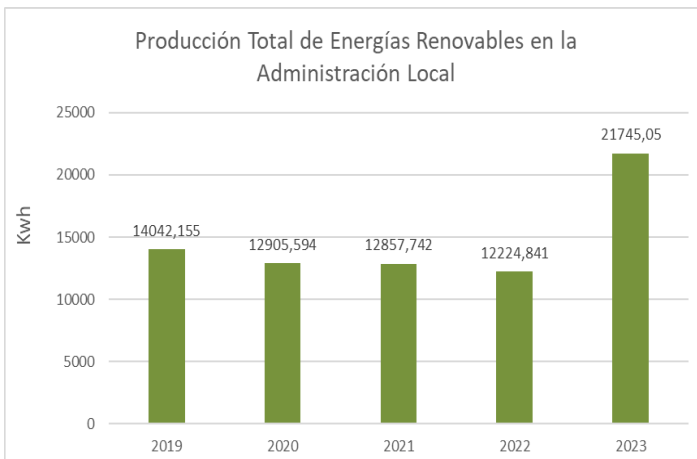
Urretxuko Udalak ez dauka eguzki-panel fotovoltaikorik udaletxean, baina beste eraikin publiko batzuetan jarrita ditu halakoak: Ederrena pilotakeluan Gainzuri ikastetxean eta Kultur Etxean.

Bestalde, Gaztebidean gunearen lokala pelletezko galdara baten bidez berotzen da.

Ondoren, energia-iturri berriztagarrietatik sortutako urteko energia kopurua jasotzen da:

	Eguzki-energia fotovoltaikoa (kWh)	Biomasa (kWh)	Energia berriztagarriaren ekoizpena guztira (kWh)	Saihestutako emisioak (tCO ₂ e)
2019	8.498,15	5.544	14.042,15	2,8
2020	7.361,59	5.544	12.905,59	2,2
2021	7.313,74	5.544	12.857,74	2,2
2022	6.680,84	5.544	12.224,84	2,1
2023	16.201,05	5.544	21.745,06	4,4

*IHOBERen karbono-aztarna kalkulatzeko tresnatik (HCAYto_2023) lortutako emisio-faktorea aplikatu da.

Grafikoa ikus daitekeenez, **energiaren guztizko kontsumoaren 2022ko adierazlearen bilakaera negatiboa izan da**, 2021eko adierazleak okerrera egin baitu (% 4,920ko jaitsiera).

2023ko azaroan 100 kW-eko instalazio fotovoltaikoa jarri da martxan Ederrena pilotalekuan.

2023an, 4,4 tCO₂e saihestu dira, iturri berriztagarrietatik ekoiztako energiari esker.

6.2. MATERIALEN KONTSUMOAREN ERAGINKORTASUNARI BURUZKO DATUAK

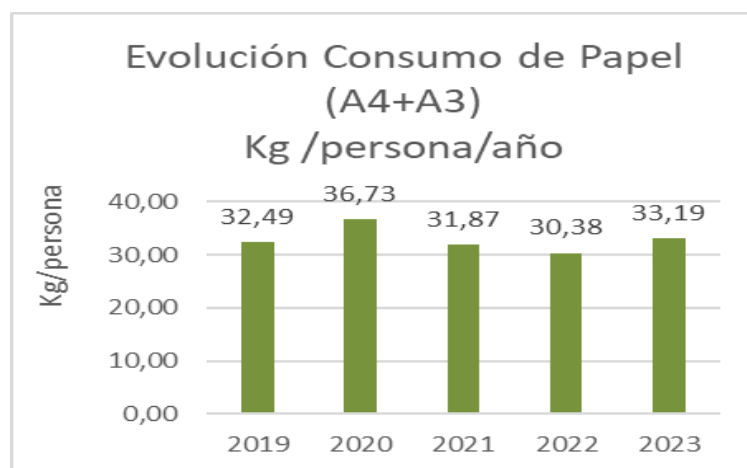
6.2.1. Paper-kontsumoa (A4 +A3)

Paper-kontsumoaren datua A4 paper-hornitzailearen fakturretatik lortzen da. Urteko A4 eta A3 paperen kontsumo erreala kalkulatzeko, stocka zenbatzen da ekitaldiaren hasieran eta amaieran.

Urtea	A4 paperaren kontsumoa (paketeak)	A3 paperaren kontsumoa (paketeak)	Pisua (kg) (2,4 kg/A4 pakete)	Pisua (kg) (4,8 kg/A3 pakete)	Pisua guztira (kg)
2019	423,75	25	1017	120	1137
2020	525	13	1260	62,4	1322,4
2021	468	5	1123,2	24	1147,2
2022	415	14	996	67,2	1063,2
2023	450	17	1.080	81,6	1.161,6

		2019. urtea	2020. urtea	2021. urtea	2022. urtea	2023. urtea
A zifra	A4+A3 paperaren kontsumoa (kg)	1.137	1.322,4	1.147,2	1.063,2	1.161,6
B zifra	Pertsona kopurua (LOL)	35	36	36	35	35
R= A/B zifra	Kg paper (A4+A3)/persona	32,49	36,73	31,87	30,38	33,19

Ondoren, paper-kontsumoaren (A4+A3) bilakaeraren grafiko bat ikus daiteke.

Grafikoa ikus daitekeenez, **A4 eta A3 paperaren kontsumoaren adierazleak 2023an izan duen bilakaera positiboa izan da**, 2021arekiko hobetu egin baita (% 9,26 inguru hazi da adierazlea).

6.2.2. Tonerren kontsumoa

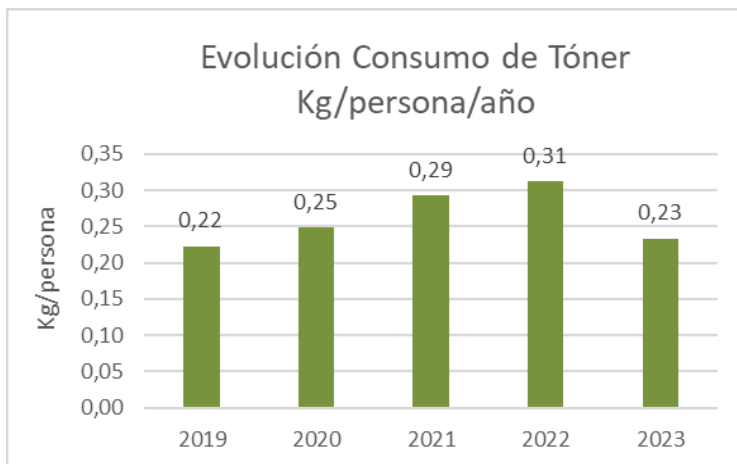
Tonerren kontsumoari buruzko datuak hornitzaileei eskatu zitzaizkien.

Urtea	Tonerren kontsumoa (unitateak)	Pisua (kg)
2019	20	7,80
2020	23	8,97
2021	27	10,53
2022	28	10,92
2023	21	8,18

*Tinta-kartutxo baten batez besteko pisua:0,39 kg

		2019	2020	2021	2022	2023
A zifra	Tonerren kontsumoa (kg)	7,80	8,97	10,53	10,92	8,18
B zifra	Pertsona kopurua (LOL)	35	36	36	35	35
R= A/B zifra	Kg toner/pertsona	0,22	0,25	0,29	0,31	0,23

Ondoren, tonerren kontsumoaren bilakaeraren grafiko bat ikus daiteke.

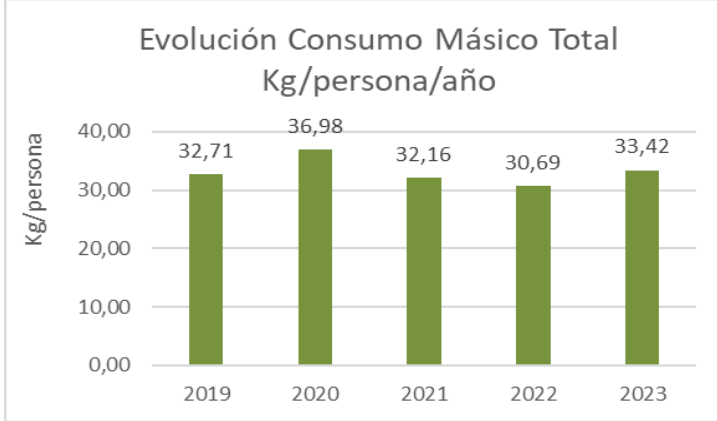
Grafikoan ikus daitekeenez, **tonerren kontsumoaren 2023ko adierazlearen bilakaera negatiboa izan da**, 2022ko adierazleak okerrera egin baitu (% 25,05eko jetsiera).

6.2.3. Erabilitako materialen urteko masa-kontsumoa

Urteko masa-kontsumoa A4 eta A3 paperaren eta tonerren kontsumoa batuta lortzen da.

Urtea	A4+A3 paperaren kontsumoa (kg/pertsona)	Tonerren kontsumoa (kg/pertsona)	URTEKO MASA-KONTSUMOA (kg/pertsona)
2019	32,49	0,22	32,71
2020	36,73	0,25	36,98
2021	31,87	0,29	32,16
2022	30,38	0,31	30,69
2023	33,19	0,23	33,42

Ondoren, urteko masa-kontsumoaren bilakaeraren grafiko bat ikus daiteke.

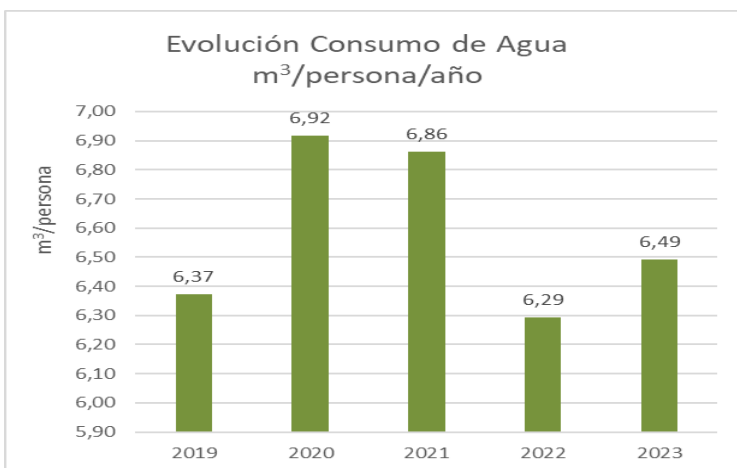
Grafikoan ikus daitekeenez, **masa-kontsumoaren adierazleak 2023an izan duen bilakaera positiboa izan da**, 2022arekiko hobetu egin baita (adierazlea % 8,91 inguru handitzea).

6.3. UR-KONTSUMOARI DAGOZKION DATUAK

Ur-kontsumoak Aquarberi eskatzen zaizkio, Urretxuko ur-kudeaketaren emakida duen enpresari.

		2019	2020	2021	2022	2023
A zifra	Ur-kontsumoa (m ³)	223	249	247	220,28	227,2
B zifra	Pertsona kopurua (LOL)	35	36	36	35	35
R= A/B zifra	m³ ur/pertsona	6,37	6,92	6,86	6,29	6,49

Ondoren, ur-kontsumoaren bilakaeraren grafiko bat ikus daiteke.

Grafikoan ikus daitekeenez, **ur-kontsumoaren adierazleak 2023an izan duen bilakaera negatiboa izan da**, 2022arekiko hobetu egin baita (adierazlearen % 3,14ko igoera).

6.4. HONDAKINEI BURUZKO DATUAK

6.4.1. Arriskutsuak ez diren hondakinak sortzea

URRETXUKO UDALAN sortutako hondakin ez-arriskutsuak bulego baten jarduerari lotuta daude.

- Paper- eta kartoi-hondakinak. Garbitzaileek udal-edukiontzietara eramaten dituzte. **Urretxuko Udalean sortutako hondakinen artean, garrantzitsuena eta esanguratsuena da.**
- Errefusa (zaborra): garbiketa-zerbitzuetako langileek biltzen dute, eta edukiontzietara eramaten dute. Batez ere langileen atsedenekuan sortzen da hondakin hau.
- Plastikozko ontziak: garbiketa-zerbitzuetako langileek biltzen dute, eta edukiontzietara eramaten dute. Batez ere langileen atsedenekuan sortzen da hondakin hau (edarien ontziak...).
- CDen eta DVDen hondakinak. URRETXUKO UDALAK Garbigunera eramaten ditu. Hondakin puntuala da, garrantzi gutxikoa. Ez dago daturik.
- Zaharkitutako ofimatika-ekipoen hondakinak: URRETXUKO UDALAK Garbigunera eramaten ditu. Hondakin puntuala da, garrantzi gutxikoa.
- Bulegoko materiala (boligrafoak, errotulagailuak...). Terracycle enpresak jasotzen ditu, birziklatzeko.

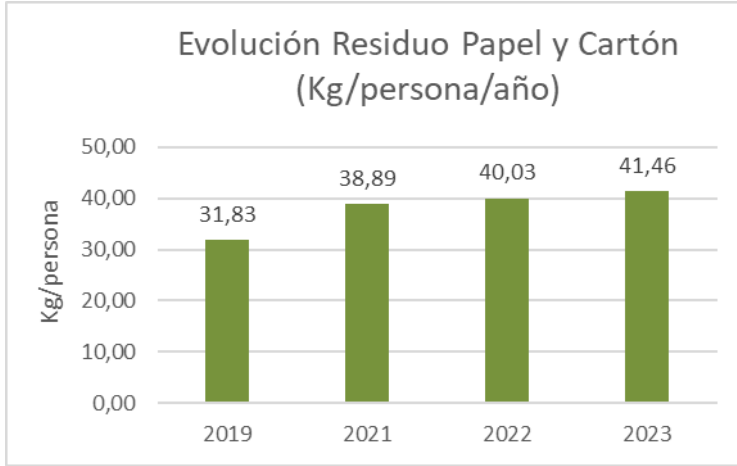
*Pandemia dela eta, ez daukagu 2020an sortutako hondakinen datua

6.4.2. Paper eta kartoen hondakinak

Hondakin hau kuantifikatzeko, sortzen diren poltsen kopurua kontrolatzen da, eta, ondoren, edukiontzietara eramaten dira:

		2019	2020	2021	2022	2023
A zifra	Paper eta kartoen hondakinak (kg)	1.114	Daturik gabe	1.400	1.401	1451
B zifra	Pertsona kopurua (LOL)	35	36	36	35	35
R= A/B zifra	Paper eta kartoi hondakinen kg/pertsona	31,83	Daturik gabe	38,89	40,03	41,46

Ondoren, paper- eta kartoi-hondakinaren sorreraren bilakaera grafiko batean jaso da.

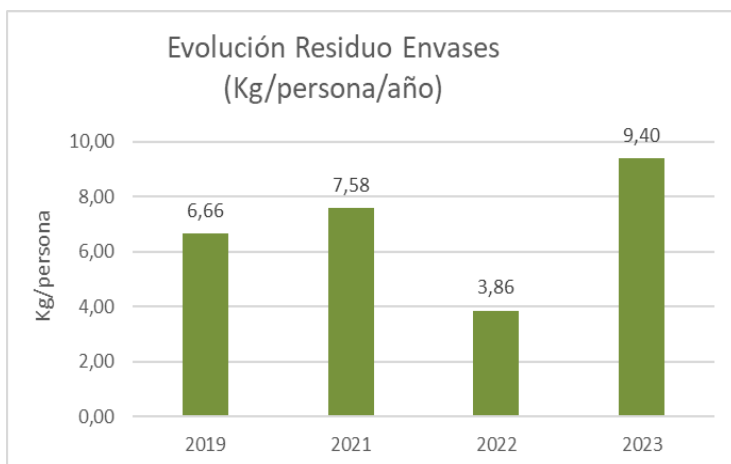
Grafikoan ikus daitekeenez, **paper eta kartoi** hondakin **2023ko adierazlearen bilakaera negatiboa izan da**, 2022eko adierazleak okerrera egin baitu (% 4.57ko igoera).

6.4.3. Ontzien hondakinak

Hondakin hau kuantifikatzeko, sortzen diren poltsen kopurua kontrolatzen da, eta, ondoren, edukiontzietara eramaten dira:

		2019	2020	2021	2022	2023
A zifra	Ontzien hondakinak (kg)	233	Daturik gabe	273	273	329
B zifra	Pertsona kopurua (LOL)	35	36	36	35	35
R= A/B zifra	Ontzien hondakinaren kg/pertsona	6,66	Daturik gabe	7,58	3,86	9,40

Ondoren, ontzien hondakinaren sorreraren bilakaera grafiko batean jaso da.

Grafikoan ikus daitekeenez, **ontzien hondakinaren adierazleak bilakaera negatiboa izan du 2023. urterako**; izan ere, adierazle horren bilakaera, 2022. urtearekiko, % 143,52 ingurukoa izan da.

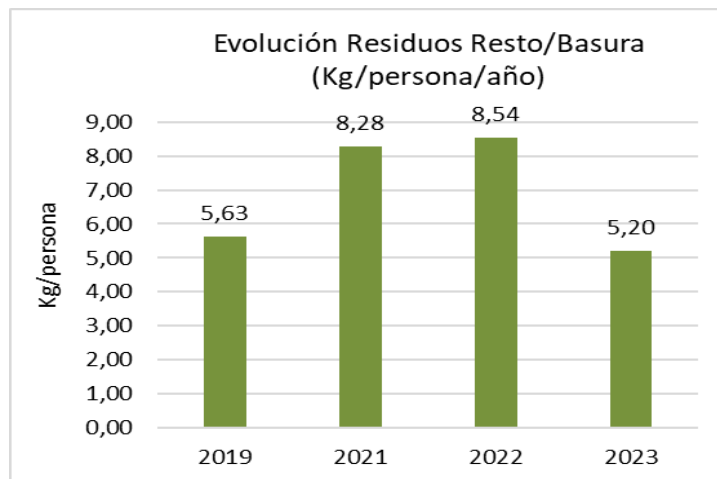

6.4.4. Errefusa (zaborra)

Hondakin hau kuantifikatzeko, sortzen diren poltsen kopurua eta horien betetze-maila kontrolatzen da, eta, ondoren, edukiontzietara eramaten dira:

		2019	2020	2021	2022	2023
A zifra	Errefusa (zaborra) (kg)	197	Daturik gabe	298	299	182
B zifra	Pertsona kopurua (LOL)	35	36	36	35	35
R= A/B zifra	Kg errefusa/pertsona	5,63	Daturik gabe	8,27	8,54	5,20

Ondoren, errefusaren (zaborra) sorreraren bilakaera grafiko batean jaso da.

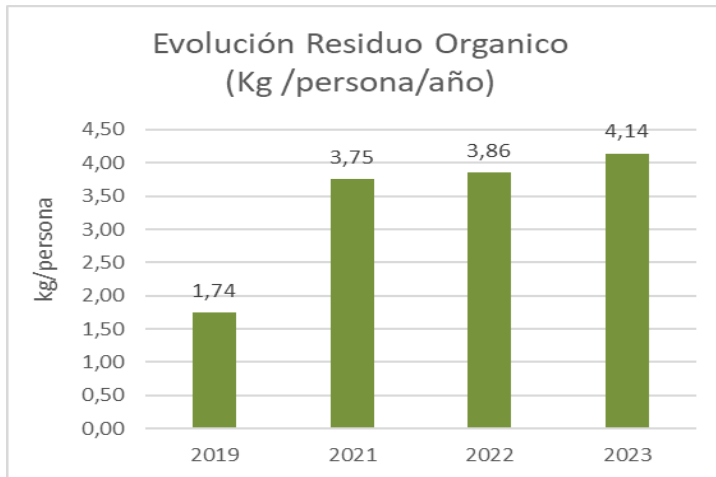
Grafikoan ikus daitekeenez, **errefusaren adierazleak 2023an izandako bilakaera positiboa izan da**, 2022ko adierazleak hobera egin baitu (% 3,11ko jaitsiera).

6.4.5. Hondakin organikoak

Hondakin hau kuantifikatzeko, sortzen diren poltsen kopurua eta horien betetze-maila kontrolatzen da, eta, ondoren, edukiontzietara eramaten dira:

		2019	2020	2021	2022	2023
A zifra	Hondakin organikoak (kg)	61	Daturik gabe	135	135	145
B zifra	Pertsona kopurua (LOL)	35	36	36	35	35
R= A/B zifra	Kg hondakin organiko/pertsona	1,74	Daturik gabe	3,75	3,86	4,14

Ondoren, hondakin organikoen sorreraren bilakaera grafiko batean jaso da.

Grafikoa ikus daitekeenez, **hondakin organikoen adierazleak 2023an izandako bilakaera negatiboa izan da**, 2022ko adierazleak okerrera egin baitu (% 7,41eko igoera).

6.4.6. Hondakin arriskutsuak

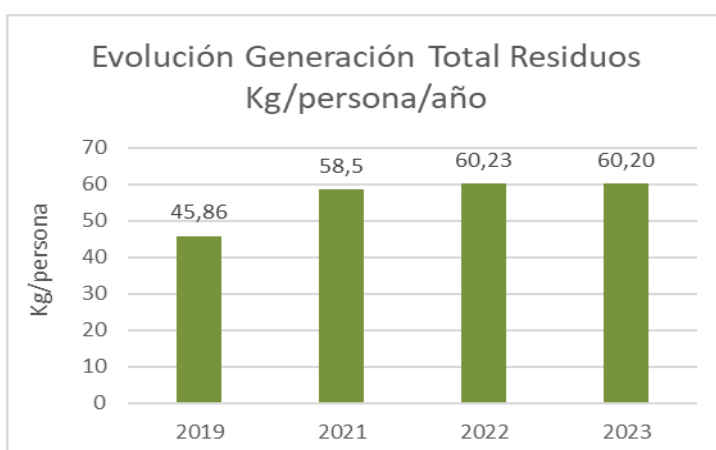
URRETXUKO UDALEAN sortutako hondakin arriskutsuak bulego baten jarduerari lotuta daude. Oso hondakin gutxi sortzen dira.

- Erabilitako pilen hondakinak: Urretxuko Udalak Garbigunera eramaten ditu. Garrantzi gutxiko hondakina da.
- Fluoreszenteen hondakinak: Urretxuko Udalak Garbigunera eramaten ditu. Hondakin puntuala da, erretzen direnak bakarrik ordeztzen baitira.
- Ibilgailuen mantentze-lanetatik eratorritako hondakinak (olio erabiliak, pneumatikoak, iragazkiak, etab.) Mantentze-lanak kanpoko lantegietan egiten dira.
- Inprimagailuen toner-kartutxoaren hondakinak: inprimatzeko tonerrak BioService kudeatzaile baimenduak biltzen ditu.

6.4.7. Urtean guztira sortutako hondakinak.

	Papera eta kartoia	Ontziak	Organikoa	Errefusa (zaborra)	Hondakinak guztira
2019	31,83	6,66	1,74	5,63	45,86
2020	Daturik gabe	Daturik gabe	Daturik gabe	Daturik gabe	Daturik gabe
2021	38,89	7,58	3,75	8,28	58,5
2022	40,03	3,86	7,80	8,54	60,23
2023	41,46	9,40	4,14	5,20	60,20

Ondoren, sortutako hondakin guztien bilakaera grafiko batean jaso da.

Grafikoa ikusten denez, **2023rako guztizko hondakin-sorkuntzaren adierazlearen bilakaerak ia konstante iraun du** (adierazlea % 0,045 inguru murriztu da), 2022koarekin alderatuta.

6.5. BIOANIZTASUNA. LURZORUAREN OKUPAZIOA

6.5.1. Udaletxeak hartzen duen lurzoruaren erabilera osoa

Bioaniztasunaren adierazleak lurzoruaren okupazioa jasotzen du, eraikitako azaleraren metro koadrotan adierazita:

		2019	2020	2021	2022	2023
A zifra	Lurzoruaren okupazioa (eraikitako azalera m ² -tan)	2.340	2.340	2.340	2.340	2.340
B zifra	Pertsona kopurua	35	36	36	35	35
R= A/B zifra	m²/persona	66,86	65	65	66,86	66,86

Ondoren, bioaniztasunaren bilakaera grafiko batean jaso da. Lurzoruaren okupazioa

Grafikoan ikusten den bezala, **2023rako biodibertsitatearen adierazlearen bilakaera ez da aldatu** 2022ko adierazlearekin alderatuta; izan ere, langile-kopurua eta azalera berdinak dira 2022an eta 2023an, eta, ondorioz, pertsona bakoitzak lurzoru bera okupatzen du.

6.5.2 Udaletxearen azalera zigilatua

Azalera zigilatua % 100 da.

6.5.3 Naturara bideratutako azalera udaletxean

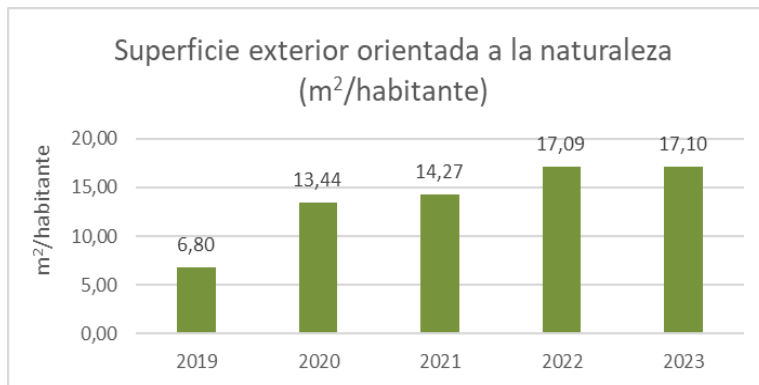
Udaletxeak ez du naturara bideratutako azalerarik.

6.5.4 Naturara bideratutako kanpo-azalera (m²/biztanle)

Atal honetan, Urretxuko landa-eremuan kokatutako azalera islatzen da, Urretxuko Udalaren jabetzakoa edo Urretxuko Udalak kudeatutakoa nahiz natura kontserbatzera bideratzen dena, zehazki.

Urtea	Aisialdiko eremua	Hostozabalak	Masa natural bihurtu	Hostozabal bihurtu	Kontserbazioa	Zelaia	Pinudia	Guztira m ²	Guztira (m ² /biztanle)
2019	9.032	1.783	6.349	0	0	23.312	5.808	46.284	6,80
2020	9.032	1.783	6.349	29.120	18.916	0	26.558	91.758	13,43
2021	11.543	1.783	6.349	29.120	18.916	0	29.841	97.552	14,27
2022	12.096	1.783	6.349	50.522	18.916	0	26.558	116.224	17,09
2023	12.096	1.783	6.349	50.522	18.916	0	26.558	116.224	17,10

Kalkulatzeko modua: Irimo mendiko bioaniztasuna hobetzeko planean ezarritako jarraibideetatik abiatuta, lursailak antolamendu-unitateen arabera katalogatzen dira, Urretxuko lursail publikoetako bioaniztasuna hobetzeko: aisialdirako eta natura-inguruneaz gozatzeko azalerak, kontserbazioa, pinudiak hostozabalen sail bihurtzea eta belardia hostozabalen sail bihurtzea.

Adierazle horren bilakaera etengabea izan da 2023an

6.6. EMISIOEI BURUZKO DATUAK

URRETXUKO UDALAREN emisioak energia elektrikoaren eta gas naturalaren kontsumoak (berotegi-efektuko gasak) eta udalaren ibilgailuek duten erregai-kontsumoak (errekuntza-gasak eta berotegi-efektuko gasak) eragindakoak dira.

Energia elektrikoaren eta gas naturalaren kontsumoaren ondoriozko emisioak

Urtea	Energia elektrikoaren kontsumoa (kWh)	CO ₂ emisioak (kg)	CO ₂ emisioak (kg/pertsona)
2019	37.264	7.452,8	212,94
2020	36.451	5.467,65	151,88
2021	39.867	9.249,14	256,92
2022	37.343	10.082,61	288,07
2023	36.257	9.789,39	279,70

*2021etik aurrera CO₂e emisioak kalkulatu dira.

Urtea	Gas naturalaren kontsumoa (kWh)	CO ₂ emisioak (kg)	CO ₂ emisioak (kg/pertsona)
2019	78.954	14.290,67	408,30
2020	77.563	14.116,46	392,12
2021	88.094	16.033,108	445,36
2022	79.645	14.495,39	414,15
2023	65.193	11.865,13	389,00

*Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioaren emisio-faktoreak aplikatu dira.

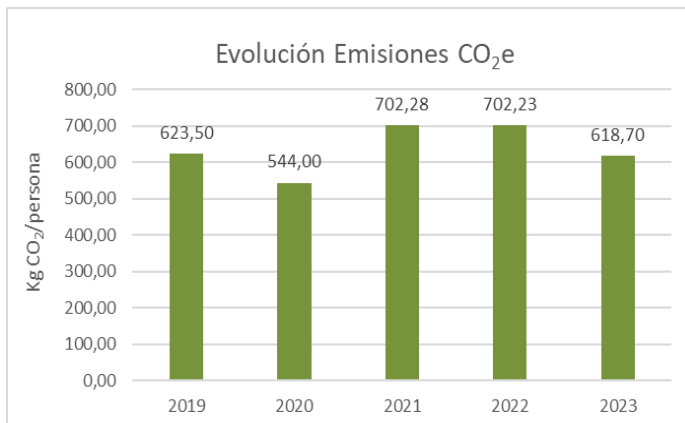
Urtea	CO ₂ emisioak (kg)		CO ₂ emisioak guztira (kg)	CO ₂ emisioak guztira (kg/pertsona)
	Energia elektrikoa	Gas naturala		
2019	7.452,8	14.290,67	21.743,47	621,24
2020	5.467,65	14.116,46	19.584,12	544
2021	9.249,14	16.033,108	25.282,25	702,28
2022	10.082,61	14.495,39	24.578,00	702,23
2023	9.789,39	11.865,13	21.654,52	618,70

		2019	2020	2021	2022	2023
A zifra	CO ₂ kg	21.822,43	19.584,12	25.282,25	24.578,00	21.654,52
B zifra	Pertsona kopurua	35	36	36	35	35
R= A/B zifra	kg CO₂/pertsona	623,50	544,00	702,28	702,23	618,70

*Erosten den energia elektrikoa ituri beriztagarrietatik datorren energia berdea da. Ez dago ebidentziarik kontsumitutako energiaren % 100 beriztagarria dela esateko, eta, beraz, kontsumo horretatik eratorritako emisioak kalkulatu ditugu.

Ondoren, energia elektrikoaren eta gas naturalaren kontsumoaren ondoriozko CO₂ emisioen bilakaera jaso da grafiko batean.

Grafikoa ikus daitekeenez, **CO₂ emisioen adierazleak 2023an izan duen bilakaera positiboa izan da**, 2022arekiko hobetu egin baita (% 11,89 inguru murriztu da adierazlea).

Erregaien kontsumoaren ondoriozko emisioak

Urtea	Gasolina-kontsumoa (litroak)	GJ (*)	CO ₂ emisioak (kg) (**)	NO _x emisioak (kg) (**)	SO ₂ emisioak (kg) (**)	PM10 emisioak (kg) (**)
2019	310,31	10,80	745,12	7,99	0,43	0,54
2020	238,56	8,30	572,83	6,14	0,33	0,42
2021	424,27	14,76	1.018,76	10,93	0,59	0,74
2022	266,37	9,27	639,61	6,86	0,37	0,46
2023	261,07	9,09	583,80	6,72	0,36	0,45

Urtea	Gasolio-kontsumoa (litroak)	GJ (*)	CO ₂ emisioak (kg) (**)	NO _x emisioak (kg) (**)	SO ₂ emisioak (kg) (**)	PM10 emisioak (kg) (**)
2019	5.357,17	206,79	15.240,18	413,57	88,92	28,95
2020	4.257,23	164,33	12.111,12	328,66	70,66	23,01
2021	5.984,58	231,00	17.025,05	462,01	99,33	32,34
2022	7.076,24	273,14	20.130,63	546,29	117,45	38,24
2023	5.405,99	208,67	13.779,53	417,34	89,73	29,21

(*) Gasolina 0,0348 GJ/litro; Gasolioa 0,0386 GJ/litro

(**) NO_x, SO₂ eta PM10 bihurtzeko, EPER EUSKADI metodologian emandako datuak erabili dira

(***) CO₂e-ren kalkulua (udalaren karbono-aztarna kalkulatzeko IHOB Eren txantiloia). 2021-2022ko eta 2023ko datuak Udalaren HC txantiloia erabiliz kalkulatu dira. _2023 Abe

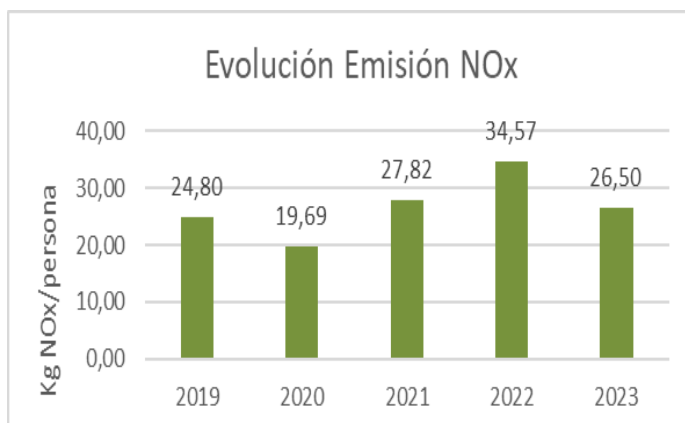
Gasolina	0,74 kg NO _x /GJ	0,04 kg SO _x /GJ	0,05 kg PM10/GJ
Gasoleoa	2,00 kg NO _x /GJ	0,43 kg SO _x /GJ	0,14 kg PM10/GJ

6.6.1. NO_x emisioak

Urtea	NO _x emisioak (kg)		NO _x emisioak guztira (kg)
	Erregai: gasolina	Erregai: gasolioa	
2019	7,99	413,57	421,56
2020	6,14	328,66	334,8
2021	10,93	462,01	472,94
2022	6,86	546,29	553,15
2023	6,72	417,34	424,06

		2019	2020	2021	2022	2023
A zifra	Kg NO _x	421,56	334,81	472,94	553,15	424,06
B zifra	Pertsona kopurua	17	17	17	16	16
R= A/B zifra	Kg NO_x/persona	24,80	19,69	27,82	34,57	26,50

Ondoren, NO_x emisioen bilakaera grafiko batean jaso da.

Grafikoan ikus daitekeenez, **NO_x emisioen 2023ko adierazlearen bilakaera positiboa izan da**, 2022ko adierazleak hobera egin baitu (% 24,27ko jaitsiera).

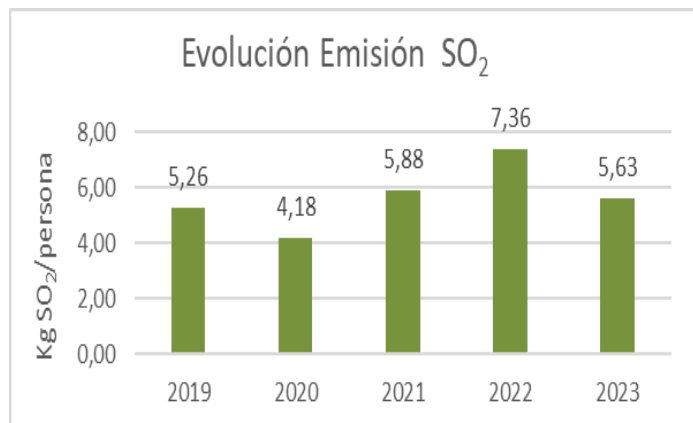
6.6.2. SO₂ emisioak

Urtea	SO ₂ emisioak (kg)		SO ₂ emisioak guztira (kg)
	Erregai: gasolina	Erregai: gasolioa	
2019	0,43	88,92	89,35
2020	0,33	70,66	70,99
2021	0,59	99,33	99,92
2022	0,37	117,45	117,82
2023	0,36	89,73	90,09

		2019	2020	2021	2022	2023
A zifra	Kg SO ₂ kg	89,35	70,99	99,92	117,82	90,09
B zifra	Pertsona kopurua	17	17	17	16	16
R= A/B zifra	Kg SO₂/pertsona	5,26	4,10	5,88	7,36	5,63

Ondoren, SO₂ emisioen bilakaera grafiko batean jaso da.

Grafikoan ikus daitekeenez, **SO₂ emisioen 2023ko adierazlearen bilakaera positiboa izan da**, 2022ko adierazleak hobera egin baitu (adierazlea % 23,54 inguru murriztu da).

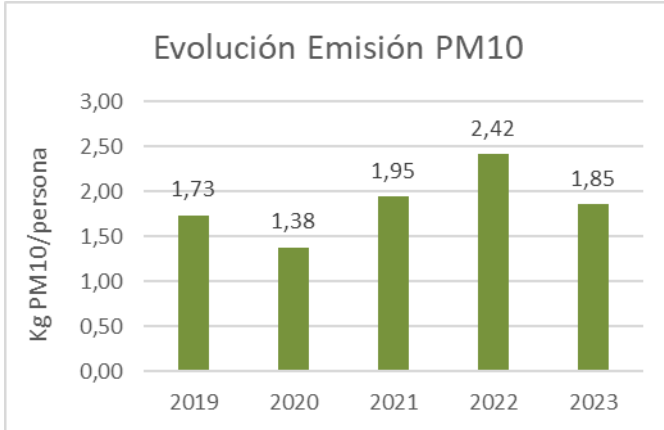

6.6.3. PM10 emisioak

Urtea	PM10 emisioak (kg)		PM10 emisioak (kg)
	Erregai: gasolina	Erregai: gasolioa	
2019	0,54	28,95	29,49
2020	0,42	23,01	23,43
2021	0,74	32,34	33,08
2022	0,46	38,24	38,70
2023	0,45	29,21	29,67

		2019	2020	2021	2022	2023
A zifra	Kg PM10	29,49	23,43	33,08	38,70	29,67
B zifra	Pertsona kopurua	17	17	17	16	16
R= A/B zifra	Kg PM10/pertsona	1,73	1,38	1,95	2,42	1,85

Ondoren, PM10 emisioen bilakaera grafiko batean jaso da.

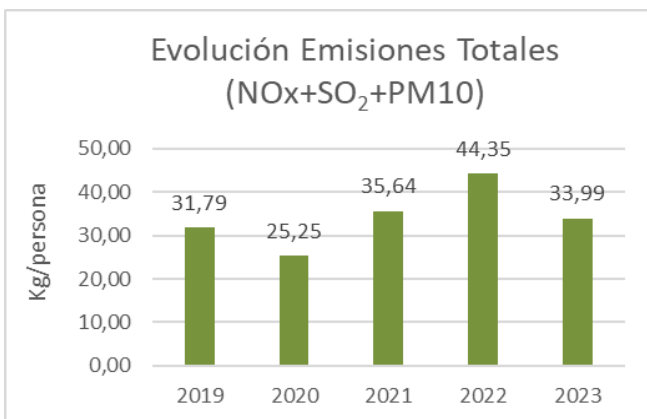
Grafikoa ikusten denez, **PM10-emisioen adierazlearen bilakaera positiboa da 2023rako**, hobetu egin baita 2022ko adierazlea (% 23,34 inguru jaitsi da adierazlea).

6.6.4. Emisioak guztira (NO_x + SO₂ + PM10)

Emisioen guztizko kopurua NO_x, SO₂ eta PM10 emisioak batuta lortzen da

Urtea	NO _x emisioak (kg/pertsona)	SO ₂ emisioak (kg/pertsona)	PM10 emisioak (kg/pertsona)	Emisioak guztira (kg/pertsona)
2019	24,80	5,26	1,73	31,79
2020	19,69	4,18	1,38	25,25
2021	27,82	5,88	1,95	35,65
2022	34,57	7,36	2,42	44,35
2023	26,50	5,63	1,85	33,99

Ondoren, emisioen guztizko kopuruaren bilakaera grafiko batean jaso da.

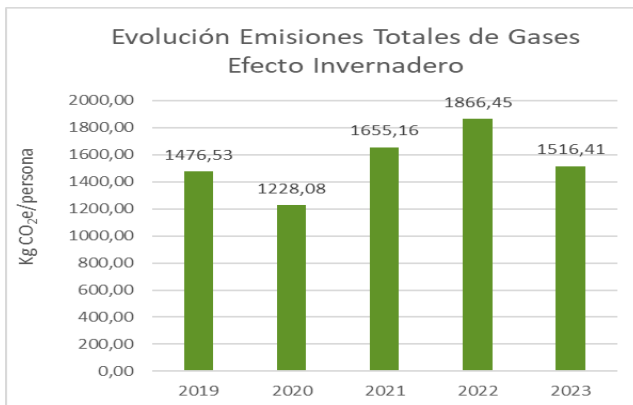
Grafikoa ikusten denez, **2023rako guztizko emisioen adierazlearen bilakaera positiboa da**; izan ere, 2021eko adierazleak okerrera egin du (% 24,40 inguru igo da adierazlea).

6.6.5. Berotegi Efektuko Gasen emisioak (CO₂)

BEROTEGI EFEKTUKO GASEN EMISIOAK				
Urtea	Energia elektrikoa (Kg CO ₂ /pertsona)	Gas Naturala (Kg CO ₂ /pertsona)	Erregaia (Kg CO ₂ /pertsona)	Guztira (Kg CO ₂ /pertsona)
2019	212,94	408,30	940,31	1561,55
2020	151,88	392,12	746,11	1290,11
2021	256,92	445,36	1061,40	1763,69
2022	288,07	414,15	1298,14	2000,37
2023	279,70	330,32	897,71	1.516,41

Ondoren, CO₂ emisioen bilakaera grafiko batean jaso da.

Grafikoan ikus daitekeenez, **Berotegi Efektuko Gasen (CO₂) emisioen 2022ko adierazlearen bilakaera positiboa izan da**, CO₂ emisioen kopurua txikitu egin baita (adierazlea % 18,75 inguru murriztea).

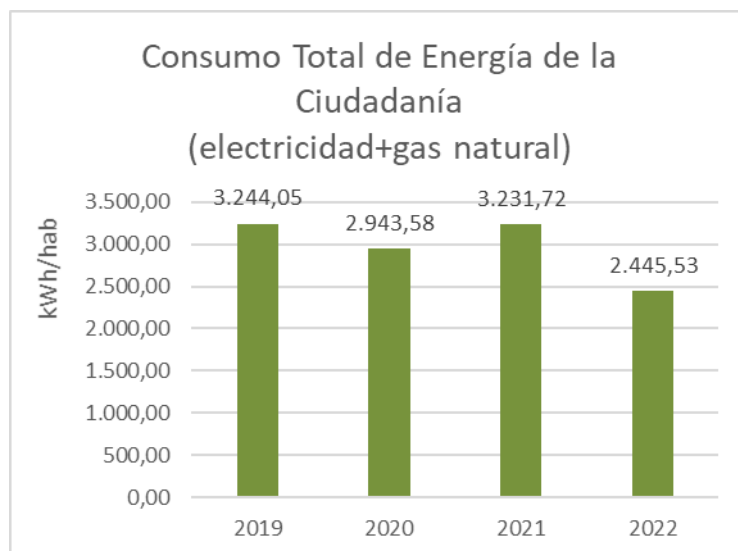
ZEHARKAKO OINARRIZKO ADIERAZLEAK

6.7. HERRITARREN ENERGIA-KONTSUMOARI BURUZKO DATUAK

Urtea	Argindarra		Gas naturala		GUZTIRA	
	KWh/urte	kWh/ biztanle/urte	KWh/urte	kWh/ biztanle/urte	KWh/urte	kWh/ biztanle/urte
2019	6.885.015,30	1.012,20	15.181.048	2.231,85	22.066.063,3	3.244,05
2020	7.123.058,20	1.043,06	12.978.618	1.900,52	20.101.676,2	2.943,58
2021	6.858.000	1.003,37	15.230.768	2228,35	22.088.768,0	3.231,72
2022	6.360.000	935,43	10.267.185	1.510,1	16.627.185,0	2.445,53
2023	Daturik gabe		Daturik gabe		Daturik gabe	

*Adierazpen hau idatzi den datan ez dago herritarren 2023ko energia-kontsumoari buruzko daturik; beraz, 2024ko Ingurumen Adierazpenean sartuko dira.

Ondoren, herritarren energia-kontsumoaren bilakaeraren grafiko bat ikus daiteke.

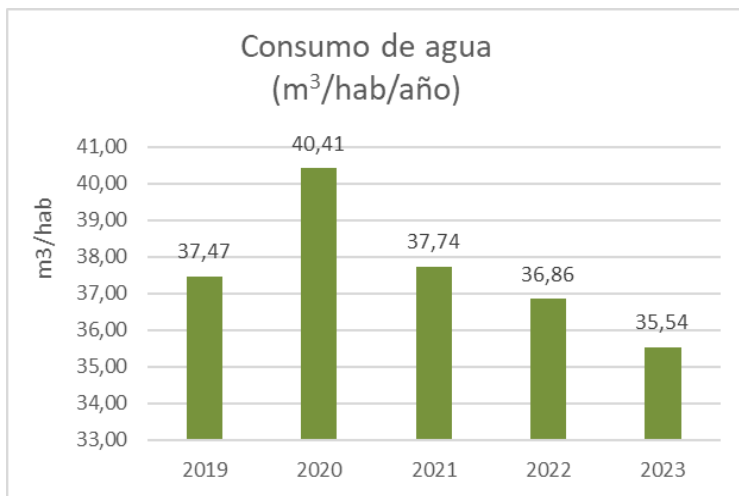
Grafikoan ikus daitekeenez, **herritarren energia-kontsumoaren (energia elektrikoa eta gas naturala) adierazleak 2022an izan duen bilakaera positiboa izan da**, 2021arekiko hobetu egin baita (% 24,32 inguru murriztu da adierazlea).

HERRITARREN ENERGIA BERRIZTAGARRIEN KONTSUMOA GUZTIRA

Urtea	Energia berriztagarria	
	KWh/urte	kWh/ biztanle/urte
2019	413.368	60,77
2020	415.572	60,85
2021	452.620	66,22
2022	458.070	67,37
2023	532.860	78,38

6.8. HERRITARREN UR-KONTSUMOARI BURUZKO DATUAK

		2019	2020	2021	2022	2023
A zifra	Ur-kontsumoa (m ³)	254.879	275.991	257.964	250.610	241.568
B zifra	Biztanle kopurua	6.802	6.829	6.835	6.799	6.798
R= A/B zifra	m³ ur/biztanle	37,47	40,41	37,74	36,86	35,54

Grafikoan ikus daitekeenez, **herritarren ur-kontsumoaren adierazleak 2023an izan duen bilakaera positiboa izan da**, 2022arekiko hobetu egin baita (adierazlea % 16,34 inguru hazi da).

6.9. HERRITARREK GUZTIRA SORTUTAKO HONDAKINEI BURUZKO DATUAK

Urtea	Etxeko eta merkataritzako hondakinen gaikako bilketaren tasa	Energia-balorizazioa zuzendutako etxeko eta merkataritzako hondakinen bilketaren tasa
2019	79	21
2020	79	21
2021	80	20
2022	80	20
2023	80,50	19,50

Sasietako Mankomunitatetik birziklatuko diren hondakinen % eta balorizazio energetikora zuzenduko diren hondakinen % ematen digute.

Grafikoan ikusten den bezala, **2023rako herritarren hondakinen birziklatze-tasaren adierazlearen bilakaera positiboa da**, 2022ko gaikako bilketaren tasa handitu egin baita.

Urretxuk lanean jarraituko du sortutako hondakinen birziklatze-tasa handitzeko.

6.10. UDALERRIKO BEG EMISIOEN SORRERARI BURUZKO DATUAK

IHOBEk emandako tresna informatikoan ("Udalerriko Berotegi Efektuko Gasen Inbentarioa") oinarrituta kalkulatzen da, eta udalaz gaindiko hainbat erakundek emandako datuekin eguneratzen da, IHOBEn bidez.

Urtea	tCO ₂ e	tCO ₂ e/biz./urte
2019	33.634	4,9
2020	26.188	3,8
2021	24.606	3,6
2022	23.740	3,5
2023	Daturik gabe	Daturik gabe

*Adierazpen hau idatzi den datan ez dago datu nahikorik 2023. urteko emisioak kalkulatzeko; beraz, 2024ko Ingurumen Adierazpenean sartuko dira. 2019-2022ko emisioak kalkulatzeko, IHOBEn emisioak kalkulatzeko tresnaren emisio-faktoreak aplikatu dira.

7 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK, INGURUMEN-JOKABIDEAREN ADIERAZLEAK ETA BIKAINTRASUN-PARAMETRO KONPARATIBOAK

7.1 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK BULEGO JASANGARRIETARAKO

7.1.1 Energia-kontsumoa kudeatzea eta minimizatzea

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Sektoriala (SED Administrazio Publikoa)	Udaletxeko urteko energia-kontsumo osoa, azalera erabilgarriaren arabera (kWh/m ² /urte)	2019	73,79	Jasangarritasun Energetikoaren Legea: energia-kontsumoa % 60 murriztea 2050erako, % 35 murriztuz 2030erako. (Eraikinen, ibilgailuen eta argiteria publikoaren guztizko kontsumoan) % 100 berriztagarria den energiaren kontsumoa.	Bidean
		2020	72,39		
		2021	81,25		
		2022	74,28		
		2023	63,35		
	Udaletxeko urteko energia-kontsumo osoa, lanaldi osoko langile (LOL) baliokideko (kWh/LOL/urte)	2019	4304,37		
		2020	3562,94		
		2021	3998,78		
		2022	2720,65		
		2023	2.850,89		
	Udaletxearen Berotegi Efektuko Gasen (BEG) emisio guztiak urteko* (t bal CO ₂ /m ² /urte)	2019	13,81		
		2020	12,43		
		2021	16,05		
		2022	15,71		
		2023	0,023		

*IHOBE 2022 Karbono Aztertaren Erregistroko emisio-faktorea aplikatu da

Energia elektrikoaren kontsumoa argiztapenarekin eta bulegoko ekipamenduen funtzionamenduarekin lotuta dago.

Eraikina klimatizatzeko, gas naturala erabiltzen da, eta ura berotzeko, termo elektriko bat dago (Udaltzaingoa soilik).

Udaletxean kontsumitzen den energia guztia, % 100, iturri berriztagarrietatik datorren energia elektrikoa da. Hornikuntzaz arduratzen den konpainiak emandako ziurtagiria dute.

Energia-kontsumoaren eraginkortasuna ziurtatzeko, mantentze- eta ikuskapen-eragiketak egiten dira energia kontsumitzen duten ekipamenduetan eta, beharrezkoa denean, A etiketa energetikoa edo hortik gorakoa duten ekipo elektriko eta elektronikoak erosten dira.

Eraikineko energia-kontsumoa teleneurketak egiteko aukera ematen duten kontagailuen bidez ateratzen da. Udaletxearen energia-ziurtagiriak adierazten du eraikinaren kalifikazio energetikoa honako hau dela : E 178,3 kWh/m² urte/urte eta D 35,1 kg CO₂/m² urte

Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak bulego jasangarrietarako (SED Administrazio Publikoa, 3.1.1)

- Energiaren kontsumoari buruzko datuen jarraipena.
- Informazioaren azterketa, parametro konparatiboen definizioa.
- Estrategia eta ekintza-plan bat ezartzea eraikinaren eraginkortasun energetikoa hobetzeko.

7.1.2 Ur-kontsumoa kudeatzea eta minimizatzea

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Oinarizkoa Sektoriala (SED Administrazio Publikoa)	Uraren urteko kontsumo osoa LOLeko (m ³ /LOL/urte)	2019	6,37	SED Administrazio Publikoa (3.1.2): bulegoen eraikineko uraren kontsumo osoa 6,4 m ³ /LOL/urte-tik beherakoa da.	Betetzen da
		2020	6,92		
		2021	7,72		
		2022	6,29		
		2023	6,49		
	Uraren urteko kontsumo osoa barruko azalerarekiko (m ³ /m ² /urte)	2019	0,142		
		2020	0,158		
		2021	0,157		
		2022	0,140		
		2023	0,144		

Udaletxean kontsumitzen den ur guztia, % 100, ur-hornidurako saretik dator.

Ura kontsumitzen duten ekipamenduetan mantentze- eta ikuskatze-lanak eginez ziurtatzen da eraginkortasuna uraren kontsumoan.

Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak bulego jasangarrietarako (SED Administrazio Publikoa, 3.1.2)

- Uraren kontsumoari buruzko datuen jarraipena.
- Informazioaren azterketa, parametro konparatiboen definizioa.
- Uraren kontsumoa murrizteko estrategia bat eta ekintza-plan bat ezartzea.

7.1.3 Hondakinen sorrera kudeatzea eta minimizatzea

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Oinarritzkoa Oinarritzkoa eta sektoriala (SED Administrazio Publikoa)	Urtean guztira sortutako hondakinak (kg/urte)	2019	1.605		
		2020	Ez dago daturik		
		2021	2.106		
		2022	2.108		
		2023	2.107		
	Papera/kartoia (kg/urte)	2019	1.114		
		2020	Ez dago daturik		
		2021	1.400		
		2022	1.401		
	Ontziak (kg/urte)	2023	1.451		
		2019	233		
		2020	Ez dago daturik		
		2021	273		
	Organikoa (kg/urte)	2022	273		
		2023	329		
		2019	61		
		2020	Ez dago daturik		
	Errefusa (kg/urte)	2021	135		
		2022	135		
		2023	145		
		2019	197		
	Bulegoko hondakinen guztizko sorrera urtean LOleko (papera, ontziak, organikoa eta errefusa) (kg/LOL/urte)	2020	Ez dago daturik		
		2021	58,50		
		2022	60,23		
		2023	60,20		
	Gaika bildutako bulegoko hondakinen ehunekoa guztira (%)	2019	45,86		
		2020	87,73		
		2021	Ez dago daturik		
2022		85,85			
Bulegoetako beste hondar-hondakin batzuk (errefusa) hondakin guztiarekiko ehunekotan eta pisuaren arabera (%)	2023	85,82			
	2019	91,36			
	2020	12,27			
	2021	Ez dago daturik			
	2022	14,15			
	2023	14,18			
	2020	8,67			

Sortutako hondakinak udaletxeko solairu bakoitzean dauden gaikako bilketarako edukiontzietan uzten dira. 2023. urtean %1,28 hondakin gehiago sortu da, baina gaikako bilketaren ehunekoa handitu egin da. Joera horri eusteko lanean jarraituko dute.

Sortutako hondakin-kantitatea kalkulatzeko, urtean 4 astez poltsa astunetan oinarritutako hurbilketa bat egiten da, eta datu hori gainerako asteetara estrapolatzen da (urtean 54 aste).

Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak bulego jasangarrietarako (SED Administrazio Publikoa, 3.1.3)

- Hondakinen prebentziorako neurriak zehaztea.
- Hondakinen gaikako bilketa sustatzea.
- Sortutako hondakinen jarraipena.

7.1.4 Bulegoko paperaren eta material suntsikorraren erabilera minimizatzea

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Sectorial (DRS Administración pública)	Egunean erabiltzen diren bulegoko paperen kopurua LOLeko (A4+A3 orri unit./LOL/lanegun)	2019	25,64	SED Administrazio Publikoa (3.1.4): paperaren kontsumoa ez da iristen 15 A4 orri/LOL-ra)	Bidean
		2020	29,77		
		2021	26,28		
		2022	24,81		
		2023	27,12		
	Ingurumenarekiko errespetuzko jokabidearen ziurtagiria duen bulegoko paperaren erabilera erositateko bulegoko paper guztiarekiko (%)	2019	100	Bulegoko papera % 100 birziklatua da, edo l motako ISO etiketa ekologikoa du.	Betetzen da
		2020	100		
		2021	100		
		2022	100		
	Erositateko bulegoko material suntsikorraren urteko kostua LOLeko (€/LOL/urte)	2019	92,72		
2020		80,48			
2021		82,65			
2022		116,20			
2023		146,00			

* A3 orri bat bi A4 orriren baliokidea da.

Udaletxean gehien kontsumitzen den materiala papera da. Bulegoetan ohi bezala, inprimagailuetarako tonerra eta beste material suntsikor batzuk kontsumitzen dira.

Administrazio-izapideak digitalizatzen ari diren arren, oraindik ere handia da kontsumoa eta, beraz, badago hobetzeko tarterik.

2023an, Administrazio Publikoko SEDen adierazitako bikaintasun-parametroa gainditu egin du oraindik kontsumoak.

Erabilitako paperak Blauer Engel, Ecolabel eta FSC ekoetiketak ditu, eta material suntsikorra irizpide ekologikoen arabera erosteko lanean ari dira.

Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak bulego jasangarrietarako (SED Administrazio Publikoa, 3.1.2)

- Paper-euskarririk gabeko barne-prozedurak aplikatzea eta sustatzea, bulegoko papera eta material suntsikorra erabiltzea saihesteko.
- Kontratazio publiko ekologikora jotzea inpaktu txikiagoko produktuak eskuratzeko.

7.1.5 Etxeko eta laneko joan-etorrien eta bidaia profesionalen ingurumen-inpaktua ahal beste murriztea

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Sektoriala (SED Administrazio Publikoa)	Langileen etxe eta lantoki arteko joan-etorrietan jasangarritasuna sustatzeko tresnak aplikatzea (Bai/Ez)	2019	Ez	DRS Adm. Públicas (3.1.5): Se aplican y promueven herramientas para fomentar los desplazamientos sostenibles entre el domicilio y el trabajo del personal	No se cumple
		2020	Ez		
		2021	Ez		
		2022	Ez		
		2023	Ez		
	Egunero etxetik lanera beste bidaidarik gabe autoz joaten diren langileen ehunekoa (udaletxea) (%)	2019	daturik gabe		
		2020	daturik gabe		
		2021	daturik gabe		
		2022	daturik gabe		
		2023	45,71		
	Gutxienez astean hiru aldiz etxe eta lantoki arteko bidea oinez, bizikletaz edo garraio publikoan egiten duten langileen ehunekoa (udaletxea) (%)	2019	daturik gabe		
		2020	daturik gabe		
		2021	daturik gabe		
		2022	45,71		
		2023	54,29		
	Bidaia profesionaleri karbono-aurrekontua aplikatzea (Bai/Ez)	2019	Ez	SED Administrazio Publikoa (3.1.5): bidaia profesional guztiei karbono-aurrekontu bat aplikatzen zaie	Ez da betetzen
		2020	Ez		
		2021	Ez		
		2022	Ez		
		2023	Ez		
Bideokonferentzia-instalazioak erabiltzeko eta jarraipena egiteko aukera (Bai/Ez)	2019	Ez	SED Administrazio Publikoa (3.1.5): bideokonferentzia-instalazioak daude langile guztientzat, horien erabilera sustatzen da, eta jarraipena egiten da.	Betetzen da	
	2020	Bai			
	2021	Bai			
	2022	Bai			
	2023	Bai			

Oraingoz, bi ekintza baino ez dira bultzatu udaleko langileen artean etxe eta lantoki arteko joan-etorrietan jasangarritasuna sustatzeko eta telelana eta bideokonferentziak bultzatzeko, baina, hurrengo urteei begira, Mugikortasun Jasangarrirako Plana egitea aurreikusten da.

Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak bulego jasangarrietarako (SED Administrazio Publikoa, 3.1.5)

- Joan-etorrietako jasangarritasunaren alde jokabideak aldatzeko tresnak sustatzea.
- Garraio-planak egitea.
- Garraio-zerbitzuen kontratazioan jasangarritasun-irizpideak txertatzea.
- Lan-malgutasuna.

7.2 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK, ENERGIA JASANGARRIAREKIN ETA KLIMA-ALDAKETAREKIN LOTUTA

7.2.1 IKJO estrategikoak

- Udal-barrutiko energia-kontsumoaren eta emisioen inbentarioa.
- Klimaren eta energiaren esparruko udalaren ekintza-plana
- *Udal-barrutian* klima-aldaketara egokitzeko estrategia

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Sektoriala (SED Administrazio Publikoa)	Udal-barrutiko karbono emisio guztiak urteko (tbalCO ₂ /bizt./urte)	2019	4,9	SED Administrazio Publikoa (3.2.2): klima eta energiaren arloan udalaren ekintza-plana ezarri da, emisioen eta energia-kontsumoen inbentarioan oinarrituta hainbat helburu eta neurri zehaztuz.	Bidean
		2020	3,8		
		2021	3,6		
		2022	3,5		
		2023	Daturik gabe		
	Energia elektrikoaren kontsumoa urteko eta biztanleko, amaierako energia gisa adierazita (kWh/bizt./urte)	2019	1.012,20		
		2020	1.043,06		
		2021	1.003,37		
		2022	935,43		
		2023	Daturik gabe		
	Klima eta energiaren arloan ekintza-plan bat ezarri da, emisioen eta energia-kontsumoen inbentarioan oinarrituta hainbat helburu eta neurri zehaztuz.	2019	Ez		
		2020	Ez		
		2021	Ez		
		2022	Zati bat		
		2023	Zati bat		
	Udalerrian klima-aldaketara egokitzeko estrategia global bat ezarri da (Bai/Ez)	2019	Bai	SED Administrazio Publikoa (3.2.3): klima-aldaketara egokitzeko estrategia global bat ezarri da.	Bidean
		2020	Bai		
		2021	Bai		
		2022	Bai		
		2023	Bai		

2017an, Urretxuko Udalak Klima Aldaketarako Plana idatzi zuen, eta egokitzeko eta inpaktuak arintzeko 31 ekintza biltzen ziren plan horretan, 6 jarduketa-ildotan.

2014tik, udal-erakineki, kale-argiteriari eta udal-ibilgailuei dagozkien energia-kontsumoaren datuak biltzen dira, eta udalerrian eta udalaren BEG emisioak kalkulatu dira. 2019tik aurrera, kontsumoak horniketen kudeaketa energetikorako berariazko programa informatiko baten bidez biltzen dira.

2022an, Urretxuko Udalaren Energia Plana idatzi da, eta udal-erakinen, argiteria publikoaren koadroen eta ibilgailuen inbentarioa egiten da bertan. Horrez gain, azken urteetako energia-kontsumoak aztertzen dira, eta Jasangarritasun Legean zehaztutako helburuak lortzeko zenbait ekintza ezartzen dira.

2023an plaka fotovoltaikoak instalatu dira frontoian. Era berean, udal-erakin guztien energia-ziurtagiriak egiten amaitu dute.

Ingurumen-kudeaketako jardunbide estrategiko onenak, energia jasangarriarekin eta klima-aldaketarekin lotuta

(SED Administrazio Publikoa, 3.2.1, 3.2.2 eta 3.2.3)

- Sistematikoki udalerriko emisioei eta energia-kontsumoari buruzko datuak biltzea.
- Bildutako datuen berri ematea publikoki, eta udalerrian BEG emisioak murriztera zuzendutako jarduketak lantzeko erabiltzea datuak.
- Klima eta energiaren arloan udalaren ekintza-plan bat ezartzea, emisioen eta energia-kontsumoen inbentarioan oinarrituta.
- Udal-barrutian, klima-aldaketara egokitzeko estrategia global bat ezartzea, bai eraikitako ingurunea eta bai ingurune naturala klima-aldaketaren inpaktu kaltegarrietatik babesteko.

7.2.2 IKJO zuzeneko eragiketei lotuta

- Argiteria publiko eraginkorra.
- Eraginkortasun energetikoa eraikin publikoetan eta etxebizitza sozialetan.
- Energia berriztagarria sortzea.
- Jarraipena eginez, energiaren kudeaketaren bidez eta jokabide-aldaketak sustatuz eraikin publikoen eraginkortasun energetikoa indartzea.

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Sektortiala (SED Administrazio Publikoa)	Argiteria publikoko energia-kontsumoa biztanleko (kWh/bizt./urte)	2019	79,90	Argiteria publikoko instalazioaren kalifikazio energetikoa	Berritze-lan guztietan, A kalifikazioa duten instalazioak egiten dira.
		2020	69,07		
		2021	61,12		
		2022	57,32		
		2023	51,02		
	Eraikin publikoen energia-kontsumoa azaleraren arabera, amaierako energia gisa adierazita (kWh/m ² /urte)	2019	97,56	SED Administrazio Publikoa (3.2.5): berrikuntzaren kasuan, energia primarioaren guztizko kontsumoa (erabilera guztiak barne) 100 kWh/m ² /urte baino txikiagoa izateko proiektatuta dago.	Ez dago eraikin publikorik berritzea aurreikusita.
		2020	78,95		
		2021	84,63		
		2022	79,65		
		2023	76,79		
	Udalerrian guztira zenbat energia berriztagarri ekoiztea aurreikusten den (kWh/urte)	2019	413.368		
		2020	415.572		
		2021	452.620		
		2022	458.070		
		2023	582.860		

Argiteria publiko eraginkorra

2014tik, Urretxuko Udalak udalerriko argiteria publikoa berritu du pixkana, eta LED teknologiarara aldatu da. Horrez gain, zenbait azterketa egin dira argiaren inguruan, gutxi argizatutako inguruak hobetzeko eta gehiegi argizatutako puntuak murizteko. Eta argiztapen-mailak erregulatu egin dira gaueko ordutegian.

Bestalde, argiteria publikoaren ikuskapena egin da, eta koadro guztiei pasatu zaie nahitaezko azterketa (OCA).

Urtero, luminariak aldatzen dira, LED teknologiarara eraldatzeko, eta luminarien% 88 LED teknologiarara aldatzen dira. Luminariak %100 LED teknologiarara bihurtzea da helburua.

Eraginkortasun energetikoa eraikin publikoetan eta etxebizitza sozialetan

Energia elektrikoaren kontagailuek, ordubetetik beherako aldietan, karga-kurba telematikoki neur, erregistra eta izapidetu dezakete. Informazioa eskuragarri dago gutxienez egunero, modu zentralizatuan. Energia-kontsumoaren kontrola egiten da eraikineko eta kostu ekonomikoaren arabera.

Energia berriztagarria sortzea

2006. urtean, hitzarmen bat egin zen Urretxuko Udalaren eta EEEn artean, eguzki-panelen ezarpenerako udal-instalazioak erabiltzeko baimena izan zedin. Hitzarmen horren bidez, 5 kW-eko eguzki-panel fotovoltaikoak ezarri zituen EEEK, Gainzuri ikastetxean eta Kultura Etxean autokontsumorako energia sortzeko xedez.

2022an, Ederrena pilotalekuan 102 kWp-ko eguzki-plaka fotovoltaikoak jartzeko proiektu bat idatzi da.

Bestalde, 2023an, Gainzuri Ikastetxean autokontsumo kolektiborako 99,82 kWp instalatzeko proiektua idatzi zen. Instalazio hori 2024. urtean egingo da.

Jarraipena eginez, energiaren kudeaketaren bidez eta jokabide-aldaketak sustatuz eraikin publikoen eraginkortasun energetikoa indartzea.

- Eraginkortasun energetikoaren gaiarekin lotutako prestakuntza.
- Langile guztiak inplikatzeko.
- Eraginkortasun energetikoko ziurtagiriak eskuratzea.

IKSk, langileak prestatzeko eta sentibilizatzeko prozedurak aplikatuz, langileei energia-eraginkortasunarekin lotutako prestakuntza emango zaiela bermatzen du, eta aldaketaren aldeko jardueretan jendea inplikatzeko delako ziurtatzen du.

Udaletxeak Energia Eraginkortasunaren ziurtagiria eta dagokion auditoria energetikoa ditu, 70kW-etik gorako potentzia termikoa duen eraikin bat denez. 70 kW-etik gorako potentzia termikoa duten eraikinetarako auditoriak daude, eraikin publiko gehienek dituzten Eraginkortasun Energetikoaren Ziurtagiriaren Erregistroan inskribatutako ziurtagiri energetikoekin.

Argiteria publikoaren energia-eraginkortasunerako jardunbide onak eraikin publikoetan eta etxebizitza sozialetan

(SED Administrazio Publikoa, 3.2.4, 3.2.5, 3.2.6, 3.2.8, 3.2.9 eta 3.2.10)

- Argiteria publikoko sistemaren auditoria egitea.
- Argiak hobetzea, argi intrusiboa eta goranzko argiztatzea saihestea, eta argi erabilgarria maximizatzea.
- Argiztapen-mailak benetako beharretara egokitzea.
- Dauden eraikin publikoen energia-eraginkortasuna maximizatzea eta energiaren kontsumoa minimizatzea.
- Eraikin publiko berriak eta etxebizitza sozial berriak (edo horien berritzeak) energia-eraginkortasun handiarekin proiektatzea.
- Energia-eraginkortasuneko ziurtagiriak eskuratzea.
- Energia-eraginkortasunaren arloan eraikinen kudeaketan ardurak dituzten langileak prestatzea.
- Langileak energia-kontsumoan eragiten duten jarduketetan inplikatzeko.

7.2.3 IKJO udalerrien erregulazio eta plangintzako funtzioei dagokienez eta udalerriek lurraldean duten eraginarekin lotuta

Eraikin berrietarako edo eraikinak birgaitzeko eskatzen den energia-eraginkortasunarekin lotuta, Eraikingintzaren Kode Teknikoan (EKT) zehazten dena eskatzen da, eta, zehazki, EKT horren barnean energia aurrezteko oinarritzko dokumentuan (Oinarritzko Dokumentua, HE) egiten diren eskakizunak bete behar dira. Oinarritzko dokumentu horren arabera (HE), energiaren kontsumo murrizturako proiektatu behar dira eraikinak, eta energia hori, neurri handian, iturri berriztagarrietatik datorren energia erabilita bideratuko da, klima-aldaketaren eraginak arintzeko eta energiaren erabileran herrialdearen mendekotasuna eta intentsitatea murrizteko.

Nabarmendu beharra dago Mankomunitatean badagoela lantalde bat, Eskualdeko Energia Plana gauzatzeko xedea duena. Plan horren bidez, industriaren eta zerbitzuen alorretan eta bizitegi-sektorean energia berriztagarrien erabilera bultzatzen ari dira.

Bestalde, Udalak Energia Komunitate bat sortzea bultzatu du, plaka fotovoltaikoak instalatuz energia sortzeko, Ekiola izenekoa. Ekimen horrek 0,999MW-eko instalazio fotovoltaiko bat egingo du, 700 etxebizitza hornitzeko adina energia sortuko duena.

Energia-eraginkortasuna sustatzeko sektore publikoak betetzen duen zereginarekin lotutako jardunbide onenak

(SED Administrazio Publikoa, 3.2.11, 3.2.13, 3.2.14 eta 3.2.15)

- Eraikinak eraikitzen eta berritzen direnean energia-arau eredugarriekin egiteko betebeharra txertatzea.
- Obretarako lizentziak izapidetzen direnean kontuan hartzea sistematikoki energia-eraginkortasuna eta energia berriztagarriak barnean hartu behar direla.
- Proiektu eredugarrien bidez, argi uztea udalak energia-eraginkortasunarekin hartutako konpromisoa.
- Herritarrek beren ingurumen-inpaktua murrizteko hartutako neurriak sustatzeko pizgarriak ezartzea.
- Energia-eraginkortasunarekin eta energia berriztagarriekin lotutako proiektuen garapenean eta horiek gauzatzean komunitatea inplikatzeke elkarre elkarreko estrategikoak (baita publiko-pribatuak ere) ezartzea.
- Herritarrei eta enpresei energia-kontsumoa murrizten laguntzeko, informazio- eta aholkularitza-zerbitzuak sortzea.
- Udalerrian eraikitako ingurunearen azterketa termografikoak egitea.

7.2.4 Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak mugikortasunarekin lotuta

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Sektoriala (SED Administrazio Publikoa) eta Udalsarea 2030ekoa	Udalerriak azpiegituretako inbertsioen estrategia edo plan espezifiko bat du oinez edo bizikletaz egiten diren joan-etorrietarako, bai eta politikoki onartutako helburu neurgarri batzuk ere, mota horretako joan-etorriak sustatzeko. (Bai / Ez)	2019	Ez		Ez da betetzen
		2020	Ez		
		2021	Ez		
		2022	Ez		
		2023	Ez		
	Bizikletetarako azpiegituren (bidegorriak) luzera (km/10.000 bizt.)	2019	4,19	Udalsarea 2030 (2015. urtea): 7,1	Ez da betetzen
		2020	4,17		
		2021	4,17		
		2022	4,19		
		2023	4,19		
	Oinezkoentzako erabileraren azalera (Ha)	2019	0,3		
		2020	0,3		
		2021	0,3		
		2022	0,3		
		2023	0,3		
	Udalaren ibilgailu elektrikoak (unit.)	2019	0		
		2020	0		
		2021	0		
		2022	0		
		2023	1		
Udalerrian dauden matrikulatutako ibilgailu elektrikoak (hobaridun ibilgailuak)	2019	2			
	2020	4			
	2021	9			
	2022	10			
	2023	8			

Mugikortasun jasangarria sustatzearekin lotuta, udalerrian garatu diren ekimen nabarmenenak honako hauek izan dira:

- Urretxuko mugikortasun jasangarriari buruzko 2021eko diagnostikoa idaztea
- Urretxuko 2022-2023 Mugikortasun Jasangarrirako Plana lantzea
- Urretxuko hiri-bilbetik doan bidegorri zatia hobetzeko obrak
- Erdiguneko aparkalekuen erregulazioa

Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak mugikortasunarekin lotuta (SED Administrazio Publikoa, 3.3.1, 3.3.2 eta 3.3.5)

- Hiriko Mugikortasun Jasangarrirako Plana onartzea.
- Joan-etorriak oinez eta bizikletaz egitea bultzatzeko neurriak eta estrategiak onartzea (Azpiegiturek, herritarren eta langileen arteko sentsibilizazio-kanpainak...).
- Administrazio publikoko flotarako, ibilgailu elektrikoak erostea.

7.2.5 Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak luraren erabilerarekin lotuta

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Sektoriala (SED Administrazio Publikoa)	Artifizializatutako lurzuaren ehunekoa udalerriko azalera osoarekiko	2019	10,90	Udalsarea 2030 (2015. urtea): 10,9	Betetzen da
		2020	10,90		
		2021	10,90		
		2022	10,74		
		2023	10,74		

Ez da orain dagoena baino lurzoru gehiago artifizialtzen ari. Sarraldeko lursailaren (9827 m²-ko azalera du) Lurzoruaren Kalitatearen Adierazpena lortu da, eta Irimoko bi lursail garrantzitsuren (8730 m²-ko Irimo S.A. eta 721 m²-ko Low-cost gasolindegia) Lurzoruaren Kalitatearen Adierazpena egiten ari dira. Lursail horiek poluituta egon daitezke Urretxuko udalerrian berrerabiltzeko.

Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak luraren erabilerarekin lotuta (SED Administrazio Publikoa, 3.4.1, 3.4.2)

- Hiria berdegune eta nekazaritza-lurretara heda daitekeenez, hedapen hori mugatzea eta kontrolatzea.
- Hiriko bero-uhartearen eragina arintzea, zenbait neurri erabilita (berdeguneak, landare-estalkiak, material islatzaileak erabiltzea...).

7.2.6 Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak hiriko berdeguneekin lotuta

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Sektoriala (SED Administrazio Publikoa)	Berdeguneak biztanleko (m ² /bizt.)	2019	23,08		
		2020	16,06		
		2021	16,05		
		2022	16,13		
		2023	16,13		

Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak hiriko berdeguneekin lotuta (SED Administrazio Publikoa, 3.5.1)

- Hiri-bioaniztasunaren aldeko neurriak ezartzea.
- Sare urdin-berdeak ezartzea hiri-paisaian.
- Estalki berdeen eraikuntza sustatzea.
- Utzita dauden berdeguneak eta inguru marjinalak lehengoratzeko plan bat aplikatzea.

Honako neurri hauek hartu dira hiri-bioaniztasuna sustatzeko:

- Lorezaintzako landaketetan hemengo espezieak edota klima-aldaketarekiko erresilienteak direnak erabiltzea.
- Udalak sustatzen dituen urbanizazio-lanetan drainatze-azalera handitzea.
- Udalak sustatzen dituen urbanizazio-lanetan birziklatuko materialak erabiltzea.

7.3 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK, INGURUKO AIREAREN KALITATEAREKIN LOTUTA

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Sektoriala (SED Administrazio Publikoa)	PM10 partikula esekien kontzentrazioa (µg/m ³)	2019	13	SED Administrazio Publikoa (3.6.1): OMEk aurreikusitako airearen kalitate-mailak lortu dituzte emaitzek	Betetzen da
		2020	12		
		2021	13		
		2022	13		
		2023	14,22		
	PM10 partikuletan 50 µg/m ³ -ko kontzentrazioa gainditzen den urteko egunen kopurua	2019	0		
		2020	1		
		2021	3		
		2022	0		
	NO ₂ -aren urteko batez besteko kontzentrazioa (µg/m ³)	2019	12		
		2020	11		
		2021	11		
		2022	11		
	NO ₂ -an 200 µg/m ³ -ko kontzentrazioa gainditzen den urteko egunen kopurua	2023	11,48		
		2019	0		
		2020	0		
		2021	0		
	O ₃ ozonoaren kontzentrazioak 120 µg/m ³ -ko balioa gainditzen duen urteko egunen kopurua	2022	0		
		2023	0		
		2019	2		
		2020	1		
	("Oso ona" kalifikazioarekiko egunak + "Ona" kalifikazioarekiko egunak + "Hobetzeko modukoa" kalifikazioarekiko egunak) / Urteko egunen guztizko kopurua (%)	2021	0		
		2022	4		
		2023	0		
2019		89,86			
	2020	86,61			
	2021	92,05			
	2022	90,14			
	2023	s.d.			

Urretxun, ez dago airearen kalitatea neurtzeko Eusko Jaurlaritzaren Aire Estazioen Sareko estaziorik. Adierazlean ematen den informazioa Airearen Kalitatea Kontrolatzeko Sareko Zumarragako estazioan bildutako datuetatik abiatuta Eusko Jaurlaritzak egiten duen airearen kalitate-mailen estimazio bat da.

Bestalde, azpimarratu behar da Biodonostia Osasun Ikerketa Institutua garatzen ari den Hautzaroa eta Ingurumena proiektua diruz lagundu duela Urretxuko Udalak. Erakunde horrek airearen kalitatea aztertu du 2006tik Gipuzkoako zenbait udalerrietan, Urretxun, besteak beste. Horrez gain, airearen kalitateak eta beste ingurumen-faktore batzuek haurren garapen fisikoan eta psikologikoan nola erasaten duen aztertu dute.

**Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak airearen kalitatearekin lotuta
(SED Administrazio Publikoa, 3.6.1)**

- Airearen kalitatea hobetzeko plan egituratua (garraioa, industria-instalazioak, energiaren ekoizpena...).
- Airearen kalitateak zer eragin eta garrantzi dituen aztertzeko informazioa ematea herritarrei, garraio jasangarrien erabilera ere sustatuz.

7.4 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK KUTSADURA AKUSTIKOAREKIN LOTUTA

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Sektoriala (SED Administrazio Publikoa)	Ostalaritzako jardueren zarata-mailarekin lotutako espedienteen kopurua	2019	12	Ez dago	
		2020	3		
		2021	1		
		2022	5		
		2023	3		

Urretxuko Udalak badu zarata-mapa bat, 2011n egindakoa, eta eguneratu egin zen Hiri Antolamenduko Plan Orokorra idazteko. Agiri horretan, dauden eremu urbanizatueta helburu akustikoak biltzen dira, eta eremu bakoitzari lotutako helburuen betetze-maila ebaluatzen da. Horrez gain, bada udal-ordenantza bat ere, pertsonak zaraten emisioetatik babesteko.

Esan behar da, gainera, zaratekin lotutako kexa gehienek ostalaritzako jarduerak sortzen dituzten zaratak dituztela jatorri. Jarduera horietan, musikak sortutako mailak kontrolatzen dira, eta badute gailu bat, soinu-mugagailua deritzona, legeak ezarritako mailak gainditzea eragozten duena.

**Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak kalitate akustikoarekin lotuta
(SED Administrazio Publikoa, 3.7.1)**

- Udalerriko zarata-mapa egitea. Tokiko zarata-mailak murrizteko ekintza-planak egitea eta ingurune akustikoaren kalitateari eustea.
- Kutsadura akustikoaren eraginei buruzko informazioa helaraztea herritarrei.

7.5 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK HONDAKINEN KUDEAKETAN

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Sektoriala (SED Hondakinen kudeaketa)	Etxeko eta merkataritzako hondakinen sorrera biztanleko (kg/bizt./urte)	2019	299,20	SED Hondakinen kudeaketa (3.3.1): hiri-hondakin solidoen sorrera 660 kg/bizt./urte-tik beherakoa	Betetzen da
		2020	278,38		
		2021	310,19		
		2022	296,87		
		2023	301,53		
	Deuseztatzea bideratuko diren hondakinen sorrera (kg/bizt./urte)	2019	7,30	SED Hondakinen kudeaketa (3.3.4): deuseztatzea bideratuko diren hondakinen kopurua 10 kg/bizt./urte-tik beherakoa	Betetzen da
		2020	Ez dago daturik		
		2021	9,31		
		2022	6,95		
		2023	4,73		
	Etxeko eta merkataritzako hondakinen gaikako bilketaren tasa (%)	2019	79		
		2020	79		
		2021	80		
		2022	80		
		2023	80,50		
Udalsarea 2030	Etxeko edo merkataritzako biohondakinen bilketa (kg/bizt./urte)	2019	88,68		
		2020	81,99		
		2021	91,44		
		2022	86,47		
		2023	82,85		

Hondakinen kudeaketa Sasieta Mankomunitatearen bidez egiten da. Zerbitzuaren barruan sartzen dira bai bide publikoan kokatutako edukiontzietako hondakinak biltzea, bai Matxinporta eta Mugitegi industrialdeetako hondakinak biltzea, eta bai Garbiguneko kudeaketa.

Hauetako hondakinen kudeaketan prebentziorako eta hobetzeko gauzatu diren azken ekimenak:

- Kafe-kapsulak biltzea.
- Arropa, olio eta pilak biltzeko edukiontzien kopurua handitzea.
- Edukiontzien gunek irisgarritasun-irizpideen arabera egokitzea.
- Traste zaharrak biltzeko eremuak hobetzea.
- Mugitegi eta Matxinporta industrialdeetan hondakinak atez ate biltzea.
- Ostalaritzako eta merkataritzako establezimenduetan hondakinak atez ate biltzea.
- Hondakinen gaikako bilketa ahalbidetzea hainbat udal erakundek antolatutako ekitaldietan

Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak hondakinen kudeaketan (SED Hondakinen kudeaketa)

- ✓ Bildutako fluxuei buruzko datuen ezagutza.
- ✓ Herritarren artean hondakinen prebentziorako, berrerabiltzeko eta birziklatzeko jarrerak sustatzea.
- ✓ Hondakinen prebentziorako neurriak hartzea.
- ✓ Produktuak berriro erabiltzeko eta hondakinen berrerabilerarako prestatzeko neurriak hartzea.
- ✓ Garbiguneak ezartzea.

7.6 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK URAREN HORNIDURAN

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Sektoriala (SED Administrazio Publikoa)	Ur-kontagailuen sartzeko indizea (%)	2019	100	Ur-kontagailuen sartzeko indizea % 99koa edo hortik gorakoa da	Betetzen da
		2020	100		
		2021	100		
		2022	100		
		2023	100		
	Ur-galeren ehunekoa sisteman sartzen den uraren bolumenarekiko (%)	2019	6		
		2020	5		
		2021	7		
		2022	5		
		2023	7,50		

Edateko uraren hornidura automatizatuta dago erabat, eta sistemak gehiegizko kontsumoren bat hautematen duenean, alarma bat sortzen du. Sistema horri esker, ur-galera murrizten ari dira urtez urte.

7.7 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK HONDAKIN-URETAN

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Udalsarea	Ibaien kalitatea: egoera ekologikoa. (Uro-158 Estazioa)	2019	Moderatua		
		2020	Moderatua		
		2021	Ona		
		2022	Moderatua		
		2023	Ez dago daturik		
	Saneamendu-sarrera konektatutako udalerriko etxebizitzak, hondakin-urak tratatzeko sistema egokiak dituztenak (%)	2019	91,22		
		2020	90,76		
		2021	91,52		
		2022	91,37		
		2023	91,32		

(*) Ingurumen adierazpenaren baliozkotze-datan ez dago 2023ko ibaiari dagokion kalitate-daturik. Informazio hori hurrengo IAN eguneratuko da.

Uraren zikloaren kudeaketa integrala, bilketa, ura edangarri bihurtzea, garraiatzea eta saneamendu sarea Aquarbe enpresa esleipendunaren bidez bideratzen da.

Urretxuko hiri-bilbeko ia isuri guztiak biltzen badira ere, hobekuntza-lanak egiten dira akatsak hautematen diren kasuetan. 2022an, udal-igerilekuko hondakin-urak saneamendu-sarearekin konektatu dira.

Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak uraren horniduran eta hondakin-uren saneamenduan

(SED Administrazio Publikoa, 3.9.1, 3.9.2, 3.10.6 eta 3.10.7)

- ☑ Ur-kontagailuak ezartzea bizitegi-unitate bakoitzean eta azken erabiltzaile ororentzat.
- ☑ Ur-kontagailu adimendunak instalatzea.
- ☑ Uraren banaketa-sistemaren balantze hidriko zehatza egitea eta uraren presioa kudeatzea, maila altuetara iristea saihestuz horrela.
- ☑ Uraren banaketa-sarea aztertzea eta ur-jarioak hautemateko sektore egokietan banatzea.
- ☑ Erantzun azkar eta egokia ematea hautemandako akatsei eta sareko jarioei.
- ☑ Instalazioei, tutuen antzinatasunari, datu hidraulikoei, esku-hartzei eta abarri buruzko informazio georreferentziatua edukitzea.
- ☒ Saneamendu-sare unitarioen eta euri-uren arintze-bideak atxikitzea eta tratatzea euri-uren sareetan (ekaitz-tangak)
- ☒ Drainatze Jasangarriko Hiri Sistemak ezartzen laguntzea, sistema horien azken helburua jariatzeak, istilak sortzea eta sareen saturazioa murriztea dela kontuan hartuta.

7.8 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK KONTRATAZIO PUBLIKO EKOLOGIKORAKO

Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Mota	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Ingurumen-irizpideak barnean hartzen dituzten lizitazioen ehunekoa (%), lizitazioen kopuru osoarekiko.	Sektoriala (SED Administrazio Publikoa)	2019	5	SED Administrazio Publikoa (3.11): lizitazioen % 100ek barnean hartzen dituzte gutxienez EBko KPEko irizpideetan zehaztutako jokabide-maila eskatzen duten ingurumen-irizpideak, baldin eta halako irizpiderik badago aintzat hartutako produkturako (esterako, garbiketa-produktuak, bulegoko papera, altzariak, etab.)	Bidean
		2020	2		
		2021	5		
		2022	3		
		2023	50%		

2023an egindako 14 lizitazio publikoetatik 7tan ingurumen-irizpideak sartu dira. Hauek izan dira lizitazioak:

- Ederrena pilotalekuko estalkian eguzki-instalazio fotovoltaikoa jartzea
- Gernikako Arbola plazako harmailetan eserleku jarraituetarako plastiko birziklatu eta birziklagarritzko oholtza jartzeko obrak
- Pick-up motako lur orotako ibilgailu bat hornitzea, Udaleko Obra Lantaldearentzat.
- Pagoeta Gunea eraikinaren egokitzapen akustikoko obrak
- Urretxuko Santa Barbara Eguneko Zentroaren kudeaketa eta etxez etxeko laguntza zerbitzua
- Aparicio auzoko espaloiak berritzeko eta saneamenduko obrak
- Errotako aparkalekuaren ingurua berrurbanizatzeko obrak

**Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak kontratazio publiko ekologikorako
(SED Administrazio Publikoa, 3.1.1)**

- Kontratu publiko guztietan ingurumen-irizpideak sartzea sistematikoki.
- Litzitazio publikoetan, balioa ematen duten alderdien artean, hornitzaileak EMASen erregistratuta egotea txertatzea.

**7.9 INGURUMEN-KUDEAKETAKO JARDUNBIDE ONENAK INGURUMEN-HEZKUNTZAN ETA
INFORMAZIOAREN HEDAPENEAN**

Mota	Ingurumen-jokabidearen adierazleak	Urtea	Balioa	Erreferentzia-esparrua / parametro konparatiboak	Betetze-maila
Sektoriala (SED Administrazio Publikoa)	Ingurumen-hezkuntzako ekintzen bidez zuzenean edo zeharka zenbat herritarrengana iritsi diren.	2019	7.980		
		2020	7.997		
		2021	1.625		
		2022	8.035		
		2023	3.179		

Azken urteotan ingurumenaren arloan sentibilizatzeko honako kanpaina hauek gauzatu dira:

Urtea	Ekintza	Parte-hartzaileak edo zenbat pertsonarengana iritsi diren
2019	Gainzuriko kantxan horma-irudi bat margotzea	4.277
2019	FOKATU argazki-lehiaketa	131
2019	Hondakinen astea – Aldatu zure ohiturak	2.862
2019	Klima-aldaketak generoa du	600
2019	Erreka eguna	100
2019	Mugikortasun astea - Bizidesplázate	10
2020	Erreka eguna - Bideoa	1.006
2020	Hondakinen astea – Ohitura jasangarriak	6.991
2021	Hondakinen astea - Poltsarik ez	802
2021	Mugikortasun astea – Tuneatu zure bizikleta	823
2022	Argitu programa	13
2022	Hiriko zuhaitzei identifikazio-plakak ezartzea	6.799
2022	Erreka eguna	1.223
2023	Ingurumen-hezkuntzaren eguna	741
2023	Urola Garaiko zuhaitzak ezagutu	966
2023	Mugikortasun iraunkorraren Europako Astea	517
2023	Asteklima 2023	473
2023	Argitu programa	486
2023	Argitzen Urola Garaia	444
2023	Erreka eguna	100

**Ingurumen-hezkuntzan eta informazioaren hedapenean ingurumen-kudeaketako jardunbide onenak aukeratzea
(SED Administrazio Publikoa, 3.12)**

- Jendea ingurumen-arazoekiko sentsibilizatzea.
- Ingurumenaren babesean eta baliabideen erabilera eraginkorrean herritarrek eta enpresek egunez egunekoan egin dezaketek ekarpenari buruzko informazio praktikoa ematea.
- Gizartearen barneko taldeen artean jokabide-jarraibide berriak sortzea.
- Herritarrak inspiratzea, tokiko ingurunea ezagut dezaten eta naturarekin berriro konektatzen.
- Hiri-eremuen eta inguruko natura- eta landa-eremuen arteko ingurumen-dependentsia hobeto ezagutzeko bideak sustatzea.

8. KEXAK ETA SALAKETAK

Ez da izan kexarik edo salaketarik 2023ko urtarriletik abendura bitartean URRETXUKO UDALAREN ingurumen-jokabidearekin lotuta.

9. INGURUMEN-LEGEDIA BETETZEARI BURUZKO LABURPENA

Badago FO-6.1.3-01 formatu bat, **“2024ko apirilean eguneratutako legedia”** deritzona, non gure erakundeari aplikatu beharreko legezko betekizunak argi eta labur islatzen diren. Ondoren, aplikatzekoak diren legezko betekizunen laburpen-taula erantsi da.

Gaia	Jarduera/Instalazioa	Legedia/Arauk	Legedian jasotzen diren eta aplikatzekoak diren betekizunak		Betetzen den	Oharak
HONDAKINAK	Hiri-hondakinak	ESTATUA 7/2022 Legea, apirilaren 8koa, Hondakinena eta Lurzoru Kutsatuei buruzkoa, ekonomia zirkular baterako	7/2022 Legea 20. art. 24. art. 25. art.	Hasierako ekoizleak edo etxeko hondakinen beste edukizaille batek jatorrian bereizi beharko ditu bere hondakinak, eta tokiko erakundeen ordenantzetan ezarritako moduan entregatu beharko ditu, 25. artikuluan ezarritakoari jarraiki (hondakinak bereiz bildu, balorizatzeko). Hondakinak berrerabiltzeko, birziklatzeko eta balorizatzeko prestatzea	Bai	
	Hondakin arriskutsuak Arriskutsuak ez diren hondakinak	ESTATUA 7/2022 Legea, apirilaren 8koa, Hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzkoa, ekonomia zirkular baterako. 180/2015 Errege Dekretua, martxoaren 13koa, Estatuaren lurraldearen barruko hondakinen lekualdaketa arautzen duena. 5/2013 Legea, ekainaren 11koa, Kutsaduraren prebentzio eta kontrol integratuari buruzko uztailaren 1eko 16/2002 Legea eta Hondakinei eta lurzoru kutsatuei buruzko uztailaren 28ko 22/2011 Legea aldatzen dituena. AUTONOMIA-ERKIDEGOA 49/2009 Dekretua, otsailaren 24koa, Hondakinak hondakindegietan biltegitratuta eta betelanak eginda ezabatzea arautzen duena. 2009.03.18, EHAA 54. zk.	7/2022 Legea 20. art.	Hasierako ekoizlearen edo beste edukizaille baten betebeharrak hondakinen kudeaketari dagokionez	Bai	
			7/2022 Legea 21. art.	Hondakinak biltegitratzeari, nahasteari, ontziratzeari eta etiketatzeari buruzko betebeharrak	Bai	
			7/2022 Legea 20. art.	Hasierako ekoizleak edo beste hondakin-edukizaileraren batek hondakinen tratamendu egokia bermatu behar du.	Bai	
			7/2022 Legea 21. art.	Hondakin ez-arriskutsuen biltegitratzearen gehienezko iraupena 2 urtetik beherakoa da balorizatzeko erabiltzen denean, eta urtebetetik beherakoa ezabatzeke erabiltzen denean.	Bai	
			49/2009 Dekretua: 17.1 art.	Birziklatu, berrerabili edo balorizatu ezin diren hondakin ez-arriskutsuak hondakindegietan kontrolatu edo baimendu batera eramaten dira.	Bai	Tonerra izan ezik gainerako hondakin guztiak udal-zerbitzuen bidez kudeatzen dira; tonerra baimendutako kudeatzaile baten bidez kudeatzen da.
			112/2012 Dekretua: 4.a art.	Obraren oinarriko proiektuan eta gauzatzeko-proiektuan, hondakinen kudeaketari buruzko azterketa bat sartuko da; eta dagokion pertsona eskudun batek sinatuko du, eta dagokion elkargo profesionalaren oniritzia du.	Dagokionean	
	Eraikuntza eta eraispentako hondakinak	ESTATUA 105/2008 Errege Dekretua, otsailaren 1koa, Eraikuntza eta eraispentako hondakinen ekoizpena eta kudeaketa arautzen duena. 2008.02.13, BOE 38. zk. 7/2022 Legea, apirilaren 8koa, Hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzkoa, ekonomia zirkular baterako. 2022.04.09, BOE 85. zk. AUTONOMIA-ERKIDEGOA 112/2012 Dekretua, ekainaren 26koa, Eraikuntza- eta eraispentako hondakinen ekoizpena eta kudeaketa arautzeko dena. 2012.09.03, EHAA 171. zk.	112/2012 Dekretua, 4.d art.	Obrako eraikuntza- eta eraispentako hondakinen loturiko baldintzak beteko direla bermatzeko fidantza ezarri da.	Dagokionean	
			112/2012 Dekretua, 7.1 art.	Hondakinen Kudeaketa Plana, edukizailleak edo kontratistak egindakoa, onartu da, eta obrako kontratu-dokumentuei erantsi zaie.	Dagokionean	
			112/2012 Dekretua, 4.c art.	Eraikuntza- eta eraispentako hondakinak zuzen kudeatu direla frogatzen duten dokumentuak eskura dituzte.	Dagokionean	
			112/2012 Dekretua, 4.e art.	Eraikuntza- eta eraispentako hondakinen edukizailleak aurkeztutako dokumentazioa oinarri hartuta, edukizailleak egin duen kudeaketari buruzko azken txostena, dagokion elkargo ofizialak egiaztatutakoa, aurkeztu zaio udalari.	Dagokionean	
			112/2012 Dekretua, 4.f art.	Obran erabili diren hondakinen balorizazioaren bidez eskuratutako bigarren mailako materialen kantitateak zehaztu dira Eraikinaren Liburuan.	Dagokionean	
			7/2022 Legea 30. art.	1. Jardunaldia Nahastea, debekatuta 2. ATALA Hondakinen sailkapena 3. Orio +34 Gaikako eraispentak	Dagokionean	
			110/2015 ED 4. art.	Tresna elektriko eta elektroniko erabiltzaileak berriro erabiltzeko edo hondakin gisa botatzeko aukera izango du.	Bai	Hondakin guztiak udal-zerbitzuen bidez kudeatzen dira.
	Tresna elektriko eta elektroniko	110/2015 ED 4.	Erabiltzaileak entregatu izanaren egiaztatzea eskatu ahal izango du.	Ez dagokio		

Gaia	Jarduera/Instalazioa	Legedia/Arauak	Legedian jasotzen diren eta aplikatzekoak diren betekizunak		Betetzen den	Oharak
	hondakinak		art.			
			110/2015 ED 51. art.	Erabiltzaileak bereiz entregatu behar ditu tresna elektriko eta elektronikoak hondakinak.	Bai	Hondakin guztiak udal-zerbitzuen bidez kudeatzen dira.
	Pila eta metagailuen hondakinak	710/2015 Errege Dekretua, uztailaren 24koa, Pila eta metagailuei, eta horien hondakinen ingurumen-kudeaketari buruzko otsailaren 1eko 106/2008 Errege Dekretua aldatzen duena.	710/2015 ED, Hemeretzi, 21. art.	Gaikako bilketako guneetara, banatzaileen establezimenduetara edo baimendutako kudeatzaile eta saltzaileengana eramango dira pilak edo metagailuak.	Bai	Hondakin guztiak udal-zerbitzuen bidez kudeatzen dira.
	Erabileraz kanpo dauden ibilgailuak	20/2017 Errege Dekretua, urtarrilaren 20koa, Bizitza baliagarriaren amaieran dauden ibilgailuei buruzkoa.	20/2017 ED 5.1 art. Eta 2	Erabileratik kanpo utziko den ibilgailuaren titularrek nahiz abandonatutako ibilgailuekiko udalek Tratamendurako Zentro Baimendu baten esku utzi beharko dituzte.	Dagokionean	
	Ontzi-hondakinak eta bilgarri-hondakinak	ESTATUA 1055/2022 Errege Dekretua, Ontziei eta ontzi-hondakinei buruzkoa (2023. urtetik aurrera aplikatzekoa). 11/97 Legea, apirilaren 24koa, Ontziei eta ontzi-hondakinei buruzkoa. 782/98 Errege Dekretua, apirilaren 30ekoa, apirilaren 24ko 11/97 Legea, Ontzi eta ontzi-hondakinei buruzkoa, garatzeko eta gauzatzeko Erregelamendua onartzen duena.	782/98 ed; 4. art. 11/97 Legea. 12. art.	Hontzi-hondakinak materialen arabera bereizteko moduan helarazten zaizkio baimendutako eragile bati, birziklatzeko, balorizatzeko edo berreskuratzeke.	Bai	Hondakin guztiak udal-zerbitzuen bidez kudeatzen dira.
URAK	Udaletxeko uren isurketak	ESTATUA 1/2001 Legegintzako Errege Dekretua, uztailaren 20koa, Uraren Legearen testu bategina onartzen duena. 849/1986 Errege Dekretua, apirilaren 11koa, Jabari Publiko Hidraulikoaren Erregelamendua onartzen duena, Urei buruzko abuztuaren 2ko 29/1985 Legearen atariko eta I, IV, V, VI eta VII. Tituluak garatzen dituena. 606/03 Errege Dekretua, maiatzaren 23koa, 849/1986 Errege Dekretua, apirilaren 11koa, aldatzen duena (849/1986 Errege Dekretua, Jabari Publiko Hidraulikoaren Erregelamendua onartzen duena, Urei buruzko abuztuaren 2ko 29/1985 Legearen atariko eta I, IV, V, VI eta VII. Tituluak garatzen dituena). ARM/1312/2009 Agindua, maiatzaren 20koa, Jabari publiko hidraulikoko ur-aprobetxamenduek erabilitako ur-bolumenen, jabari publiko hidrauliko horretara egindako itzulere eta bertara egindako isurketen kontrol eraginkorra egiteko sistemak arautzen dituena.	11. art. Kolektoreko isurien erregelamendua	Isurietarako baimena eskatzea.	Bai	Badago udalerriko isurietarako baimena, gaur egun Gipuzkoako Ur Kontsorzioaren izenean.
	Uren aprobetxamendua	AUTONOMIA-ERKIDEGOA 1/2006 Legea, ekainaren 23koa, Urarena. 181/2008 Dekretua, azaroaren 4koa, Uraren kanonaren araubide ekonomiko-finantzarioaren araudia onartzen duena. 449/2013 Dekretua, azaroaren 19koa, EAEko Kantauriko eta Mediterraneoko isurialdeko ibaiek eta errekek antolatzeke Lurraldearen Arloko Planaren aldaketa behin betiko onartzen duena. Partzuergoaren kolektorera egiten diren isurketak arautzen dituen Erregelamendua.	Uraren Legea 59. art. JPHE 83. art.	Administrazioaren emakida lortzea.	Bai	ADMINISTRAZIOAREN EMAKIDA: Irimo mendiko hainbat iturbururen administrazio-emakida badago.
			42. art	Dagokion kanona ordaintzea.	Bai	Urtero, urtarilean, aurreko urtean egindako kontsumoaren autolikidazioa aurkezten da, eta uraren kanona ordaintzen da.

Gaia	Jarduera/Instalazioa	Legedia/Arauak	Legedian jasotzen diren eta aplikatzekoak diren betekizunak	Betetzen den	Oharrak
ENERGIA	Jasangarritasun energetikoa	AUTONOMIA-ERKIDEGOA 4/2019 Legea, otsailaren 21ekoa, EAEko jasangarritasun energetikoari buruzkoa. 254/2020 DEKRETUA, azaroaren 10ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoko jasangarritasun energetikoari buruzkoa.	4/2019 Legea 254/2020 Dekretua Eraikin publikoen inbentarioa edukitzea. Haren titulartasunpeko eraikinen eta instalazioen inbentarioa, barnean hartuta eraikin bakoitzaren azalera erabilgarria eta azalera eraiki globala, metro koadrotan, haren energia-kalifikazioa eta energia-kontsumo eta -gastua. Betebehar hori ez dute partikularrek eremu pribatuan erabilitako etxebizitza eta lokaletako kontsumoek edo alokairu-erregimenean dauden enpresek.	Bai	
			Argiteria publikotik ondorioztatuko kontsumoen inbentarioa.	Bai	SIE programa
			Parke mugikorretik datozen kontsumoen inbentarioa, motordun ibilgailuen eta motorrik ez duten ibilgailuen kopurua zehaztuz, bai eta erabilitako erregai mota bakoitzeko guztizko kantitateak eta ibilgailu bakoitzaren erabilera-xedea ere.	Bai	
			254/2020 Dekretua Dagozkion inbentarioak bidaltzea Eusko Jaurjaritzan energiaren arloko eskumena duen zuzendaritzari; zuzendaritza horrek bere sailaren webgunean argitaratutako formatuetan bidaliko da informazio hori, urte bakoitzeko lehen hiruhilekoan eguneratutako informazioarekin.	Bai	
			4/2019 Legea Energia elektrikoaren kontagailuak eduki beharko dituzte Euskal Autonomia Erkidegoko administrazio publiko bakoitzaren eraikin eta instalazio guztiek, eta kontagailu horiek gai izan beharko dute ordubete baino gutxiagoko denbora-tartean karga-kurba transmititzeko, erregistratzeko eta teleneurketa egiteko. Kontagailuen bidez lortutako informazioa eskuragarri egongo da, gutxienez egunero eta modu zentralizatuan, eraikin eta instalazio guztietarako.	Bai	
			4/2019 Legea Eraikin bakoitzaren energia-kontsumoa urtean behin kontrolatuko da gutxienez, hilabeteetan oinarrituta. Erabilitako energia guztien kontsumoak eta haien kostu ekonomikoa hartuko dira kontuan kontrolean.	Bai	
			254/2020 Dekretua Gutxienez, ekitaldi bakoitzaren lehen hiruhilekoan, Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoaren energia-jarduketako unitateek eta otsailaren 21eko 4/2019 Legearen eraginpean dauden gainerako administrazio publikoek Eusko Jaurjaritzan energiaren arloko eskumena duen sailari emango diote aurreko ekitaldian eginiko energia mota bakoitzaren kontsumoen berri, bakoitzak kudeatutako eraikin, eraikin-zati, instalazio eta ibilgailuei dagokienez. Hala badagokio, berezita banakatuko dira autokontsumo bidez estalitako kontsumoak.	Bai	
			4/2019 Legea Euskal Autonomia Erkidegoko administrazio publiko guztiek energia-jarduketan hainbat urtetako planak egin beharko dituzte; plan horietan, beren jarduera-eremuan zer egoera dagoen jakiteko diagnostikoak egin beharko dituzte, eta plana indarrean dagoen bitartean gauzatu beharreko estrategiak zehaztu. Horretaz gain, planak egiteko prozesuetan herritarrek parte hartuko dutela bermatu behar dute administrazioek.	Bidean	

Gaia	Jarduera/Instalazioa	Legedia/Arauak	Legedian jasotzen diren eta aplikatzekoak diren betekizunak	Betetzen den	Oharak	
			254/2020 Dekretua	Energia Jarduketan Plan Orokorra a) Eraikinen, eraikin-zatien eta instalazioen inbentarioa, baita bakoitzaren metro karratuko azalera erabilgarri eta eraikia, haren energia-kalifikazioa eta energia-kontsumoa energia-iturri bakoitzari dagokionez, dekretu honen 3.3 artikuluan jasotakoa kontuan hartuta. b) Ibilgailuen inbentarioa, eta horren ondoriozko kontsumoak, energia-iturrien arabera, motordun eta motorrik gabeko ibilgailuen kopurua zehaztuta (lehorrekoak zein itsaso eta airekoak), baita ibilgailu bakoitza zertan erabiltzen den ere. c) Energia-jarduketako unitateen zehaztapena. d) Energia-kontsumoaren erreferentziako oinarritzko maila zein den. e) Lortu nahi diren helburuak zeintzuk diren. f) Auditoretza- eta ziurtatze-planen definizioa, horiek burutzeko irizpideak eta epeak adierazita. g) Langileak prestatzeko eta sentsibilizatzeko planen definizioa. h) Behar diren inbertsioen zenbatespena. i) Jarduketan plangintza eta programazioa.	Lantzen ari dira	
			4/2019 Legea	Energia-ziurtagiria izatea eta toki publiko batean ikusgai jartzea	Bai	2020ko martxora arteko epea
			4/2019 Legea 254/2020 Dekretua	Energia-auditoretza bat egitea 4 urtean behin (70 kW-etik gorako potentzia termiko izendatua duten eraikinetan)	Bai	
			4/2019 Legea	Energia elektrikoaren kontagailuak edukitzea, eta kontagailu horiek gai izan beharko dute ordubete baino gutxiagoko denbora-tartean karga-kurba transmititzeko, erregistratzeko eta teleneurketa egiteko. Kontagailuen bidez lortutako informazioa eskuragarri egongo da, gutxienez egunero eta modu zentralizatuan, eraikin eta instalazio guztietarako.	Bai	
			4/2019 Legea	Langileak prestatzea energia-eraginkortasunaren esparruan. Aldaketaren alde egiten duten jarduketetan inplikatzea langileak.	Bai	
			4/2019 Legea	B mailako kalifikazio energetikoa baino baxuagoa duten eraikinen % 40k kalifikazio hori hobetu beharko dute B mailaraino, gutxienez.	Bidean	2030. urtera arteko epea
			Dekretua, 4. art.	Eraginkortasun Energetikoaren Ziurtagiria eguneratuta izatea	Bai	
			Dekretua, 4. art.	Ziurtagiria xede horretarako gaitutako erregistroan inskribatzea.	Bai	
			Dekretua, 4. art.	Nahitaezkoa da Eraginkortasun Energetikoaren Etiketa toki nabarmenean eta agerikoan erakustea.	Bai	
						4/2019 LEGEA, otsailaren 21ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoarena
Euskal Autonomia Erkidegoko herri-administrazioen titulartasuneko eraikin berriek ibilgailu elektrikoak kargatzeko guneak izango dituzte.	Hala dagokionean					
Legea indarrean sartu eta bi urteko epean, 5.000 biztanletik gorako udalerriek Hiri Mugikortasuneko Plana izan beharko dute	Bai	2022. urterako mugikortasun plana egin dute. Oraindik berrikusketa fasean dago				
Instalazio termikoak (beroa, hotza eta ur bero sanitarioa)	ESTATATUA 1027/2007 Errege Dekretua, uztailaren 20koa, Eraikinetako Instalazio Termikoen Erregelamendua onartzen duena. 1826/2009 Errege Dekretua, azaroaren 27koa, Eraikinetako Instalazio Termikoen Erregelamendua, uztailaren 20ko 1027/2007 Errege Dekretuak	1027/2007 Errege Dekretua, 24 art. Agindua, 2008ko uztailaren 22koa	Memoria teknikoa edukitzea eta instalazioaren ziurtagiria lortzea.	Bai	Beroa eta hotza sortzen duten ekipoei eragiten die.	
		1027/2007 Errege Dekretua 23. art.	Instalazioaren datu teknikoaren fitxa edukitzea.	Bai		

Gaia	Jarduera/Instalazioa	Legedia/Arauak	Legedian jasotzen diren eta aplikatzekoak diren betekizunak	Betetzen den	Oharrak		
		onartutakoa, aldatzen duena. 238/2013 Errege Dekretua, apirilaren 5koa, Eraikinetako Instalazio Termikoen Erregelamenduko (uztailaren 20ko 1027/2007 Errege Dekretuak onartutakoa) zenbait artikulua eta jarraibide tekniko aldatzen dituena.	Agindua, 2008ko uztailaren 22koa 4. art. 1027/2007 Errege Dekretua, 27 art.	Galdaren mantentze-lanak egiten dira, eta ziurtagiria badute. Gutxienez 5 urtean artxibatzen diren mantentze-eragiketen erregistroak eta instalazioetan izaten diren konponketak.	Bai		
		178/2021 Errege Dekretua, martxoaren 23koa, Eraikinetako Instalazio Termikoen Erregelamendua, uztailaren 20ko 1027/2007 Errege Dekretuak onartutakoa, aldatzen duena.	1027/2007 Errege Dekretua, 28. art.	Mantentze-lanak mantentze-lanen zuzendari funtzioak egiten dituen teknikari tituludun batek egingo ditu.	Bai		
		AUTONOMIA-ERKIDEGOA	Agindua, 2008ko uztailaren 22koa 5. art.	Instalazioen aldizkako ikuskapenak egitea.	Bai		
		AGINDUA, 2008ko uztailaren 22koa, Industria, Merkataritza eta Turismo sailburuarena, eraikinetako instalazio termikoen erregelamenduari (EITE) buruzko arauak ematen dituena.		Ikuskapenaren eguna, identifikazio-marka eta errendimenduaren balioa idatzita dituen etiketa izatea.	Bai		
			Agindua, 2008ko uztailaren 22koa 5. art.	Azterketaren ziurtagiria izatea.	Bai		
			Agindua, 2008ko uztailaren 22koa 5. art.	Aldizkako ikuskapenen datuak ematea industriako lurralde-bulegoari.	Bai		
			1826/2009 Errege Dekretua art. bakarra	Debekatuta dago zenbait galdara instalatzea.	Bai		
			1826/2009 Errege Dekretua art. bakarra	Ez dira gaitutako aireko tenperaturaren mugako balioak.	Bai		
				711/2006 Errege Dekretua, 1.1 art.	Ibilgailuek dagozkien IATak gaitutuzten dituzte.	Bai	
				711/2006 Errege Dekretua, 1.14 art.	Azterketa teknikoa gaitutu duten ibilgailuek 1987/1985 Errege Dekretuan adierazitako bereizgarria eraman beharko dute. Gainera, azken ikuskapen-txostena eraman beharko da, eta gidariak horixe erakutsi beharko dute zirkulazioa zaintzeko agenteek eskatzen badiote.	Bai	
	Ibilgailuen emisioak	AUTONOMIA-ERKIDEGOA 4/2019 Legea, otsailaren 21ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoko jasangarritasun energetikoari buruzkoa.	21. art.	Euskal Autonomia Erkidegoko administrazio publikoek erosten dituzten ibilgailu guztiek (% 100) ordezeko erregaiak erabili beharko dituzte.	Dagokionean	2023an, ibilgailu elektriko baten rentinga egingo da udaltzaingorako (lizitazioan).	
			21. art.	Euskal Autonomia Erkidegoko administrazio publikoek titulartasuneko eraikin berriek ibilgailu elektrikoak kargatzeko puntuak izan beharko dituzte.	Dagokionean		
			24. art.	Lege hau indarrean sartu eta bi urteko epean, 5.000 biztanletik gorako udalerriek hiri-mugikortasuneko plan bat onartu beharko dute.	Bai	Mugikortasun-plan bat egin da 2022an. Oraindik berrikusteko fasean dago.	
GAI ARRISKUTSUEN ERABILERA	Gai kimikoen edo prestakinen erabilera	REACH Erregelamendua (1907/2006 (EE) Erregelamendua) eta haren aldaketak. https://echa.europa.eu/es/regulations/reach/legislation	Azken erabiltzaileak (substantziak edo nahasketak erabiltzen dituzte, baina ez	Segurtasun-datuaren fitxa (SDS) jasotzen diren neurri egokiak eta esposizio-agertokiak identifikatzea eta aplikatzea.	Bai		
				Hornitzaileei dagozkion substantzien arriskuei buruzko informazio guztia ematea.	Bai		

Gaia	Jarduera/instalazioa	Legedia/Arauk	Legedian jasotzen diren eta aplikatzekoak diren betekizunak	Betetzen den	Oharak	
			dizkiete hornitze-kateko ondorengo agenteei ematen; adibidez: itsasgarrien erabiltzaileak, estaldurak, tintak, lubrifikatzaileak, disolbatzaileak, etab.),	Substantzia kimiko kezkarrien kasuan, erregelamenduan zehazten diren baldintzak betetzea.	Bai	
KONTRATAZIO PUBLIKOA		9/2017 Legea, azaroaren 8koa, Sektore Publikoko Kontratuena, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko otsailaren 26ko 2014/23/EB eta 2014/24/EB zuzentarauen transposizioa egiten duena Espainiako ordenamendu juridikora.	129. art.	Kontratuaren objektuak ingurumenean eragiten badu edo eragin badezake, ingurumen-iraunkortasunaren eta -babesaren irizpideak aplikatuta definituko dira preskripzio teknikoak.	Bidean	
INGURUNE-ZARATA	Ingurune-zarata	37/2003 Legea, azaroaren 17koa, Zaratar buruzkoa. 1367/2007 Errege Dekretua, urriaren 19koa, Zaratar buruzko azaroaren 17ko 37/2003 Legea garatzen duena, zonakatze akustikoari, kalitate akustikoko helburuei eta zarata-igorpenei dagokienez. 213/2012 Dekretua, urriaren 16koa, Euskal Autonomia Erkidegoko hots-kutsadurari buruzkoa. Zaratar buruzko Udal Ordenantza	Zaratetatik babesteko udal-ordenantza	Zaratar buruzko Udal Ordenantzan zehaztutako emisio akustikoen muga-baliok betetzen diren aztertzen da.	Betetzen da	
			213/2012 Dekretua. 45. art.	Eremuko planak egitea.	Bai	HAPOn egin da
LURZORUAK	Kutsagarria izan daitekeen jarduera	1/2005 Legea, Lurzorua ez kutsatzekoa eta kutsatutakoa garbitzekoa. 9/2005 ED, Lurzorua kutsa dezaketen jardueren zerrenda eta lurzoru kutsatuen deklaraziorako estandarrak eta irizpideak ezartzen dituena. 22/2011 Legea, Hondakinei eta lurzoru kutsatuei buruzkoa. 209/2019 Dekretua, abenduaren 26koa, zeinaren bidez garatzen baita Lurzorua kutsatzea saihestu eta kutsatutakoa garbitzeko ekainaren 25eko 4/2015 Legea.	209/2019 Dekretua	Lurzoruaren kalitatearen arloko adierazpen-prozeduretatik dagokion salbuespena aplikatuz gero dagozkion txostenak egitea.	Dagokionean	
SEGURTASUNA ETA INSTALAZIOAK	Suteen kontrako instalazioak	ESTATUA 513/2017 Errege Dekretua, maiatzaren 22koa, Suteetatik Babesteko Instalazioen Erregelamendua onartzen duena.	5. art. EE markaketa	Suteen aurka babesteko produktuek (ekipoak, sistemak edo horien osagaiak), Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2011ko martxoaren 9ko 305/2011 (EB) Erregelamenduaren (eraikuntza-produktuei buruzkoa) aplikazio-eremuan eta aplikagarriak diren Europako beste zuzentarau batzuen aplikazio-eremuan daudenean, EE marka izango dute, baldin eta espezifikazio tekniko harmonizatua badute, dela arau harmonizatua, dela ebaluazio dokumentu europarra.	Bai	
			1. art.: Larrialdietako argiztatze-sistemak	Ikusi 10.1.g. artikulua argibideak. Gainera, II. eranskinean, 8. puntuan, honako hau dio: "Larrialdiko argiztatze-sistemen kasuan, instalazioari eutsi egingo zaio, abuztaren 2ko 842/2002 Errege Dekretuan onartutako behe-tentsioko erregelamendu elektronikoa xedatzen denari jarraituz".	Bai	
			14. art. Mantentze-enpresen jarduketaren eremua	1. Erregelamendu honetan aipatzen diren ekipo eta sistemen mantentze-lanak mantentze-lanetan diharduten enpresek egingo dituzte, mantendu beharreko ekipo eta sistemen esparruan mantentze-enpresa gisa alta eskatzen duen autonomia-erkidegoko organo eskudunak xede horretarako behar bezala gaitu ondoren.	Bai	
				2. Suteen aurkako babes-ekipamendu edo sistemen erabiltzaileak, mantentze-lan egiteko behar bete baliabide tekniko eta giza baliabide badiu eta, horrez gain, erantzukizun zibileko aseguru bat badu (15. artikuluko e) atalean adierazitakoaren arabera), horien mantentzaile-izaera hartu ahal izango du, 16. artikuluan aipatzen den erantzukizunpeko adierazpena aurkeztuz autonomia-erkidegoko organo eskudunari.	Bai	
			21. art. Berrikustea eta mantentzea	1. Suteen aurkako babes aktiborako ekipamendu eta sistemei, erregelamendu honetan zehaztutakoa betetzen dutenei, II. eranskinean xedatzen diren mantentze-azterketak egingo zaizkie; eranskin horretan, kasu bakoitzean ondoz ondoko bi mantentze-lanen artean gehienez ere zenbat denbora iragan daitekeen zehazten da.	Bai	
2. Mantentze-lan horien aktak, egin dituzten langile kualifikatuek sinatuta, autonomia-erkidegoko industria-arloko zerbitzu eskudunen eskura egongo dira, bost urtean gutxienez, jaulkitzen diren egunetik zenbatzen hasita.	Bai					

Gaia	Jarduera/Instalazioa	Legedia/Arauk	Legedian jasotzen diren eta aplikatzekoak diren betekizunak		Betetzen den	Oharak
	Behe-tentsioa	842/2002 Errege Dekretua, abuztuaren 2koa, Behe-tentsiorako erregelamendu elektroteknikoa onesten duena.	22. art. Aldizkako ikuskapenak	Zerbitzua abian jartzen denetik 10 urtean behingo ikuskapena. Ikuskapen horiei buruz akta bat egingo da, eta ikuskapena egin duen kontrol-erakundeko teknikari tituludun eskumendun batek sinatu behar du akta, bai eta instalazioaren titularrak ere; kopia bat gordeko dute, eta autonomia-erkidegoko industria-arloko zerbitzu eskudunen eskura egongo da.	Bai	
			22. artikulua, baimendutako instalatzaileak	Instalazioa baimendutako instalatzaile batek gauzatu behar du.	Bai	
			ITC-BT-04	Instalazioak martxan jartzeko baimena izatea.	Bai	
			ITC-BT-05	BKEen bidez instalazioen ikuskapenak egitea, ezarritako aldizkakotasunaz (gutxienez hiru urtean behin, eta baldintza bereziak ere ezarri ahal izango dira)	Bai	
	Gas naturala	AUTONOMIA-ERKIDEGOA 125/2016 Dekretua, irailaren 6koa, Gasa hartzeko instalazioa ikuskatzea eta berrikustea arautzen duena.	2. art. Instalazioa ikuskatzea	Instalazioaren ikuskapena egitea.	Bai	
	Igogailuak	ESTATATUA 88/2013 Errege Dekretua, otsailaren 8koa, azaroaren 8ko 2291/1985 Errege Dekretuaren bidez onartutako Jasotzeko eta Mantentze-lanetako Aparatuen Erregelamenduko AEM 1 «igogailuak» Jarraibide Tekniko Osagarria onartzekoa. AUTONOMIA-ERKIDEGOA 5/2014 Dekretua, urtarrilaren 28koa, Igogailuak mantendu eta aldizka ikuskatzeko prozedura ezartzeko dena.		Igogailua martxan jartzea.	Bai	
			3. art.	Hilean behingo ikuskapena.	Bai	
5. art.			Bi urtean behingo ikuskapena.	Bai		
INGURUMEN- INFORMAZIOA	Ingurumen-informazioa	27/2006 Legea, uztailaren 18koa, Ingurumenaren arloan informazioa eskuratzeko, parte-hartze publikorako eta justiziara jotzeko eskubideak arautzen dituena (2003/4/EE eta 2003/35/EE zuzentarauak txertatzen ditu).	6. art.	Ingurumen-informazioa emateko neurriak hartzea.	Bai	Ingurumen-informazioa webgunearen bidez ematen da, eta sare sozialen bidez sustatzen da.
			11. art.	Ingurumen-informazioa eskuragai jartzea, erraz eskuratzeko moduko forma eta formatuetan.	Bai	Eskari bakoitzari hartu, eta eskatzailearen beharren arabera erantzuna ematen zaio.
		10/2021 LEGEA, abenduaren 9koa, Euskadiko Ingurumen Administrazioarena.	11. art.	a eta l arteko atalak	Bai	

BORONDATEZKO HITZARMENAK

- Jasangarritasunerako Europako hirien gutuna onartzea. Aalborg-eko gutuna. 2001eko otsailak 22.

URRETXUko udaleko **Lurralde Arloak** garatzen dituen jarduerak indarrean dagoen ingurumen-araudi aplikagarria (Europakoa, estatukoa, autonomia-erkidegokoa eta tokikoa) betez gauzatzen dira, eta borondatez izenpetutako betekizunak ere betetzen dira; horrez gain, betekizun horiek ez betetzeagatik inolako zigorrik ez duela jaso adierazten du.

10. INGURUMEN-EGIAZTATZAILE AKREDITATUAK INGURUMEN-ADIERAZPENA BALIOZKOTZEA

Urretxuko Udalaren Lurralde Eremua erakunde bat da, EMAS 1221/2009 Erregelamenduaren (2017/1505 (EB) Erregelamenduak 7. artikuluan jasotzen duen antolaketa txikiaren salbuespenarekin bat datorrena. Baliozkotutako hurrengo Ingurumen Adierazpena 2024. urtekoa izango da, eta 2025. urtean argitaratuko da, tarteko urtean hura eguneratzeko aukera baztertu gabe.

Ingurumen-adierazpen honek 2023. urteari dagokion informazioa biltzen du. Eguneratu eta IHOBEn (Eusko Jaurlaritzako Ingurumen Jarduketarako Sozietate Publikoa) aurkeztu zaio.

Adierazpena webgunean argitaratuko da: <https://urretxu.eus/es/>.

Ingurumen Adierazpen honen edukiari buruz zerbait kontsultatu nahi izanez gero, jarri harremanetan gurekin, ingurugiro.ur@urretxu.eus helbide elektronikoaren bidez edo 943038082 telefonora deituz.

Harremanetarako pertsona: Amaia Lizarralde

Urretxun, 2023ko ekainaren 10ean

Sinadura

Jon Luqui Albisua

